

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/22-01/56
URBROJ: 6521-31-22-01
Zagreb, 30. ožujka 2022.

D.E.U. br. 21/039

ODBOR ZA GOSPODARSTVO
Predsjednik Žarko Tušek

**ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I PRIRODE**
Predsjednica Sandra Benčić

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za gospodarstvo i Odboru za zaštitu okoliša i prirode stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe
(EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u
državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime
za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma
COM (2021) 555**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/87, URBROJ: 50301-21/22-22-2 na sjednici održanoj 14. ožujka 2022.

Predmetni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 14. srpnja 2021., u sklopu cilja politike „Paket za cilj od 55 %“, iz Programa rada Europske komisije za 2021. godinu, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 29. travnja 2022. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 555
- COM (2021) 555
Na znanje: INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma

Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) 2018/842 on binding annual greenhouse gas emission reductions by Member States from 2021 to 2030 contributing to climate action to meet commitments under the Paris Agreement

Brojčana oznaka dokumenta: COM(2021) 555 final + ANNEX

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
Ustrojstvena jedinica: Uprava za klimatske aktivnosti

Nadležna služba u MVEP-u (Sektor za COREPER I):

Služba za promet, energetiku i okoliš

Nadležna radna skupina Vijeća:

Radna skupina Vijeća EU za okoliš

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU-a:

Kao dio zakonodavnog paketa "Spremni za 55 %", izmjena ESR uredbe (Uredba (EU) 2018/842) odnosi se na izmjenu obvezujućeg godišnjeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u državama članicama (dalje: DČ) od 2021. do 2030. godine kako bi se ostvario povećani cilj smanjenja emisija od najmanje 55 % do 2030. godine, uzimajući u obzir potrebu za pravednom tranzicijom i potrebu da svi sektori doprinesu klimatskim naporima EU-a.

Konačni cilj je postići postupnu i uravnoteženu putanju prema klimatskoj neutralnosti EU-a do 2050. godine.

U prijedlogu izmjene ESR uredbe raspodjela obveze smanjenja emisija po državama članicama napravljena je na temelju kriterija bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku te uz korekciju kojom se jača konvergencija emisija po stanovniku DČ, odnosno, ne samo da se smanjuju vrijednosti emisija po stanovniku u DČ nego i da se približavaju istoj vrijednosti.

Raspon ciljeva za DČ kreće se od -10 % do -50 % u odnosu na 2005. godinu, uz primjenu instrumenata fleksibilnosti kako bi se ostvarila ravnoteža između pravednosti i solidarnosti.

Nova obvezujuća nacionalna ograničenja, izražena u dodjeli godišnjih emisijskih kvota pojedinoj DČ, a koja postupno vode do cilja za 2030. godinu, morat će se utvrditi za godine od 2023. do 2030. Godišnje emisijske kvote za 2023., 2024. i 2025. godinu izračunat će se na temelju podataka o emisijama stakleničkih plinova za 2005. te za razdoblje od 2016. do 2018. godine. Radi veće točnosti, izračun godišnjih emisijskih kvota za godine od 2026. do 2030. temeljit će se na prosjeku emisija stakleničkih plinova svake DČ u razdoblju od 2021. do 2023. godine. Pregled nacionalnih inventara emisija će provesti Europska komisija (dalje: EK) 2025. godine.

Nadalje, EK će 2027. godine provesti opsežan pregled nacionalnih inventara emisija u svrhu provjere usklađenosti s izmijenjenom ESR uredbom.

Kako bi se osigurala maksimalna isplativost, prijedlog izmjene ESR uredbe zadržava korištenje svih postojećih fleksibilnosti i s povećanom ambicijom. Prema svom opsegu i prema svom funkcioniranju postojeći instrumenti fleksibilnosti smatraju se prikladnim za osiguravanje povećane troškovne učinkovitosti cjelokupne politike.

U skladu s ESR uredbom, za usklađenost DČ može se uzeti u obzir ograničena količina neto uklanjanja iz sektora korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF fleksibilnost). Kako bi se osiguralo ulaganje dovoljnih napora do 2030. godine, uporaba LULUCF fleksibilnosti ograničiti će se mogućnošću uporabe te fleksibilnosti u dva odvojena vremenska razdoblja (2021. - 2025. i 2026. - 2030.). Stoga za korištenje LULUCF fleksibilnosti u razdoblju 2021. – 2030. svaka DČ ima na raspolaganju samo određenu količinu neto uklanjanja iz kategorija zemljišta pokrivenih LULUCF uredbom (Uredba (EU) 2018/841) i te su količine navedene u Prilogu III. prijedloga izmjene ESR uredbe. U skladu s time (članak 7. točke a) i aa)) Republika Hrvatska ima za kompenzaciju emisija u sektorima ESR-a na raspolaganju neto uklanjanja u količini od 0,9 Mt CO₂eq za cijelo razdoblje 2021. – 2030., odnosno pola te vrijednosti (0,45 Mt CO₂eq) u prvoj polovini tog razdoblja (2021. – 2025.) i isto toliko u drugoj polovini tog razdoblja (2026. – 2030.).

Osim toga, podjela korištenja fleksibilnosti LULUCF-a u dva odvojena vremenska razdoblja dodatno će ograničiti dostupnost neto uklanjanja u svrhu usklađenosti s izmijenjenom ESR uredbom. Zbog toga bi se neke DČ mogle suočiti s izazovima u ispunjavanju svojih ciljeva prema izmijenjenoj ESR uredbi, a neke druge bi mogle generirati neto uklanjanja koja se ne bi mogla koristiti za usklađenost s izmijenjenom ESR uredbom. Stoga se predlaže uspostava novog fleksibilnog mehanizma u obliku dodatne rezerve, koja će DČ pomoći u ispunjenju njihovih obveza. Ta bi se dodatna rezerva mogla aktivirati prijenosom neiskorištenih kredita LULUCF-a na kraju drugog razdoblja usklađenosti na one DČ kojima je to potrebno za usklađivanje s izmijenjenom ESR uredbom. Korištenje ove rezerve ovisit će o prekomjernim učincima u sektoru LULUCF-a.

Zahtjevi za učinkovito, transparentno i troškovno učinkovito izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i o drugim informacijama potrebnim za procjenu napretka DČ u pogledu ispunjavanja ciljeva, definirani su u postojećoj ESR uredbi i u Prijedlogu izmjene ESR uredbe nisu predložene izmjene.

Prijedlog izmjene ESR uredbe uključuje sljedeće promjene po člancima:

Članak 1. Predmet – Ažuriran je uvođenjem novog cilja smanjenja emisija na razini EU-a od 40 % u sektorima izvan EU ETS-a (EU Emissions Trading System).

Članak 2. Područje primjene – Prilagođen je opseg ESR uredbe uzimajući u obzir predloženo uključivanje pomorskog prometa u Prilog I. EU ETS Direktive (Prijedlog direktive o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije).

Članak 4. Godišnje razine emisija za razdoblje od 2021. do 2030. – Ažurirani su stavci 2. i 3. – obveze smanjenja emisija DČ za razdoblje 2021. do 2030. i okvir pod kojim će EK utvrditi godišnje emisijske kvote za svaku DČ za godine od 2021. do 2030.

Članak 6. - Fleksibilna mogućnost za određene DČ nakon smanjenja emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama – Uveden je novi stavak 3a kojim je Malti određen krajnji rok do kojeg mora obavijestiti EK namjerava li koristiti ograničeno poništenje emisijskih jedinica iz EU ETS-a.

Članak 7. - Dodatna upotreba neto uklanjanja iz LULUCF-a – Mogućnost korištenja fleksibilnosti iz LULUCF-a u ukupnoj količini od 280 Mt CO₂eq, ograničena je na način da je podijeljena na dva petogodišnja razdoblja tako da svako razdoblje odgovara polovici ukupnog neto uklanjanja. Izmijenjen je naziv članka.

Uveden je novi članak 11a. – Dodatna rezerva – Uslijed novog cilja smanjenja emisija od 55 % do 2030. uspostavlja se dodatna rezerva od 225 Mt CO₂eq, koju čine viškovi neto uklanjanja koje će DČ eventualno ostvariti u razdoblju od 2026. do 2030. i koju će DČ moći koristiti za usklađivanje sa svojim ESR ciljem do 2030. Utvrđeni su i uvjeti korištenja ove fleksibilne mogućnosti kao i postupanje u slučaju ako je količina uklanjanja potrebna DČ viša od količine dostupne u dodatnoj rezervi.

Prilog I. - Smanjenja emisija stakleničkih plinova DČ na temelju članka 4. stavka 1. – Dodaju se novi ciljevi smanjenja emisija svake DČ u postocima do 2030. godine u odnosu na razinu emisija u 2005. za sektore obuhvaćene ESR uredbom.

Prilog II. - DČ za koje se radi usklađenosti u obzir može uzeti ograničeno poništavanje emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama u skladu s člankom 6. – Povećano je ograničenje EU ETS fleksibilnosti za Maltu s 2 % na 7 %.

Prilog III. - Ukupna neto uklanjanja iz kategorija zemljišta obuhvaćenih LULUCF uredbom (pošumljeno zemljište, iskrčeno zemljište, zemljište pod usjevima kojim se gospodari i travnjaci kojima se gospodari) koje DČ mogu uzeti u obzir radi usklađenosti za razdoblje od 2021. do 2030. godine u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (a) Prijedloga ove uredbe - izmijenjen je naslov u skladu s novim tekstom članka 7.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Cilj europskog zelenog plana je europsko gospodarstvo i društvo učiniti klimatski neutralnim do 2050. godine. Prijelaznu fazu prema klimatskoj neutralnosti predstavlja povećanje klimatske ambicije EU-a za 2030. godinu uz obvezu smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. godine.

Europskim zakonom o klimi (Uredba (EU) 2021/1119 o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999) po prvi puta su klimatski ciljevi ugrađeni u europsko zakonodavstvo.

Cilj navedenog propisa je osigurati da sve politike EU-a i svi sektori gospodarstva doprinose postizanju zadanog cilja, a institucije EU-a i DČ imaju zajedničku obvezu poduzimanja potrebnih mjera na razini EU-a i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir važnost promicanja pravednosti i solidarnosti među DČ.

Zbog povećanja cilja smanjenja emisija s 40 % na najmanje 55 % do 2030. godine, EK je 14. srpnja 2021. godine predstavila paket izmjena klimatsko-energetskog zakonodavstva, tzv. paket

"Spremni za 55 %" (engl. *Fit for 55*). On se sastoji od 13 zakonodavnih prijedloga i inicijativa, koji bi trebali omogućiti postizanje navedenog cilja.

Paket "Spremni za 55 %" sadrži 5 novih prijedloga propisa i 8 izmjena postojećeg zakonodavstva uključujući izmjenu Uredbe 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u DČ (*Effort Sharing Regulation, ESR*).

Uredba (EU) 2018/842 (ESR uredba) utvrđuje obveze DČ u pogledu njihovih minimalnih doprinosa za razdoblje od 2021. do 2030. godine u ispunjenju ukupnog cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova EU-a za 30 % u 2030. godini u odnosu na razine iz 2005. godine. ESR uredba se primjenjuje na emisije stakleničkih plinova iz sljedećih kategorija izvora prema Međuvladinom tijelu za klimatske promjene (*Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC*): energetika, industrijski procesi i upotreba proizvoda, poljoprivreda i otpad, ne uključujući emisije stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktive 2003/87/EZ (EU ETS) te emisije i uklanjanja stakleničkih plinova obuhvaćenih Uredbom (EU) 2018/841 (LULUCF uredba).

Postojećom ESR uredbom usvojenom 2018. godine definiran je cilj smanjenja emisija za 30 % do 2030. u odnosu na 2005. godinu, a to nije dovoljno za postizanje novog ukupnog cilja smanjenja emisija EU-a od 55 % u odnosu na 1990. godinu. Naime, bez predloženih izmjena ESR uredbi, svi sektori trenutno obuhvaćeni tom uredbom postigli bi smanjenje emisija od 32 % do 2030. godine u odnosu na 2005. godinu. Obzirom na navedeno, prijedlogom izmjene ESR uredbi postavljen je novi cilj smanjenja emisija na razini cijele EU od 40 % u odnosu na 2005. godinu.

Prijedlogom izmjene ESR uredbi utvrđuju se obveze DČ u pogledu njihovih minimalnih doprinosa za razdoblje od 2021. do 2030. godine, a vezano za ispunjenje ukupnog cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova EU-a za 40 % u 2030. godini u odnosu na razinu emisija u 2005. godini.

Status dokumenta:

Prijedlog izmjene ESR uredbi i procjena utjecaja tog propisa su objavljeni 14. srpnja 2021. godine na službenim internetskim stranicama EK-a i dostavljeni DČ.

Rasprava o ovom prijedlogu vodi se na sastancima Radne skupine Vijeća za okoliš (WPE) od rujna 2021. godine. EK je predstavila prijedlog izmjene ESR uredbi i procjenu učinka na sastanku Radne skupine Vijeća za okoliš (WPE) 6. rujna 2021. godine te se o izmjeni ESR uredbi raspravljalo na sastancima WPE-a održanim 26. listopada i 15. studenoga 2021. godine,

te 31. siječnja i 15. veljače 2022. godine, a raspravljati će se i na predstojećem sastanku WPE-a 7. ožujka 2022. godine. Prijedlog izmjene ESR uredbe je bio dio dnevnog reda sastanka Vijeća ministara za okoliš održanog 6. listopada 2021. godine na kojem su ministri razmijenili mišljenja i o ovom prijedlogu, SI PRES je na sastanku ENVI vijeća održanom 20. prosinca 2021. godine izvijestio o napretku, a prijedlog izmjena ESR uredbe bit će i jedna od tema razgovora i na sljedećem sastanku Vijeća ministara za okoliš koji će biti održan 17. ožujka 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske:

Republika Hrvatska pozdravlja napore koje EK ulaže u borbu protiv klimatskih promjena povećanjem klimatske ambicije i predlaganjem smanjenja emisija za 55 % do 2030. godine u odnosu na razinu emisija u 1990. godini. S većim ambicijama za sljedeće desetljeće trebali bi uravnoteženo napredovati prema cilju klimatske neutralnosti do 2050. godine. Mišljenja smo kako se radi o vrlo ambicioznom cilju koji niti jedan sektor u Republici Hrvatskoj ne može samostalno dostići.

Prijedlog izmjene ESR uredbe određuje ciljeve smanjenja emisija temeljem BDP-a po stanovniku što je u kontinuitetu s prijašnjim pristupom i prihvatljivo za Republiku Hrvatsku.

Korištenjem korekcijskog faktora cilj je povećan za 4 % u odnosu na cilj definiran samo temeljem kriterija BDP po stanovniku (s -16 % na **-16,7 %**) te je za 9,7 pp veći od postojećeg cilja (-7 %), ali je unatoč toga cilj RH i dalje među najnižima među DČ-ima.

Analize pokazuju da je prema scenarijima koji su definirani u Strategiji niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. ("Narodne novine", broj 63/2021) moguće postići predloženi cilj **smanjenja emisija za 16,7 % u odnosu na 2005. godinu, uz osiguranje potrebnih značajnih financijskih sredstava.**

Uključenje cestovnog prometa i zgradarstva u EU ETS

Izmjenom EU ETS Direktive predlaže se i uključivanje sektora zgradarstva i cestovnog prometa od 2025. u zaseban EU ETS, a što RH smatra najvećim izazovom, iako će se emisije iz oba sektora i dalje obračunavati u okviru izmijenjene ESR uredbe.

Obveznici EU ETS sustava bit će dobavljači goriva za sva cestovna vozila (bez poljoprivrednih vozila) te proizvođači topline iz kogeneracija i toplana, koji proizvode toplinu u pravnim subjektima ili institucijama i kućanstvima direktno ili putem distribucije topline kroz mrežu.

Za očekivati je kako će dobavljači goriva za cestovna vozila potencijalno opterećenje prenijeti na građane i pravne subjekte koji se bave prijevozom, tako da će u konačnici prijevoz poskupjeti.

Smatramo kako je preduvjet za ispunjenje obveza iz predmetne Uredbe uključanje energetske tranzicije u području prometa u okvir energetskeg razvoja RH. Pritom je potrebno procijeniti trošak tranzicije koji predviđa proizvodnju, prijenos i distribuciju alternativnih goriva za cestovni promet, kao i eventualnu zamjenu voznog parka na fosilna goriva.

Tijekom 2019. godine emisije iz cestovnog prometa iznosile su oko 28 % od ukupnih emisija u RH. Obzirom na veliki udio emisija iz cestovnog prometa iste je potrebno znatno smanjiti, prije svega povećanjem udjela vozila na alternativni pogon i razvojem za njih potrebne infrastrukture.

Kako bi se osigurala infrastruktura za masovnije korištenje vozila na električni pogon, tj. potrebna instalirana snaga za e-punionice, potrebno je i dodatno nadograditi elektrodistribucijsku mrežu te razvijati postojeće kapacitete mreže e-punionica na 272 lokacije sa 693 priključka.

Republika Hrvatska je u okviru svojih strateških dokumenata, Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, predvidjela sufinanciranje kupnje novih vozila na alternativni pogon te razvoj infrastrukture za alternativna goriva.

Uključivanje sektora zgradarstva u zaseban EU ETS može rezultirati povećanjem troškova stanovanja za građane koji bi time bili još više izloženi riziku od energetskeg siromaštva. Nedostatak financijske sposobnosti građana, velik broj umirovljenih građana s niskim primanjima i visok stupanj zaduženosti javnog sektora također predstavljaju prepreku za energetske obnovu zgrada. Razorni potresi koji su pogodili RH u 2020. uvjetovat će da u sljedećem razdoblju RH posebno provodi energetske obnovu koja se nadovezuje na nužnu konstrukcijsku obnovu koja poskupljuje izvedbu, a ne pridonosi energetskeg uštedama i smanjenju emisija.

Stoga će biti potrebno pripremiti detaljnu analizu opterećenja za građane te na temelju te analize osmisliti i provesti mjere za sprečavanje širenja energetskeg siromaštva. Ispunjenje postojećeg, ali i novog cilja u zgradarstvu ovisi, prije svega, o dostatnosti sredstava koja će biti na raspolaganju za sufinanciranje energetske obnove.

Dodatna informacija

U Hrvatskoj je registrirano više od 2 milijuna cestovnih vozila, od čega je gotovo 1,5 milijuna osobnih automobila. Prosječna starost osobnih vozila je više od 12 godina te prosječno osobno vozilo u Hrvatskoj godišnje emitira oko 3 tone CO₂.

RH je svojim geostrateškim položajem na periferiji EU tržišta tako da promet vozilima na alternativna goriva ne može biti isti kao npr. u Italiji ili Francuskoj koje su okružene drugim DČ koje također potiču alternativna goriva te je samim time podržan promet vozila na alternativna goriva. Mi graničimo s trećim zemljama (Srbija, BiH i Crna Gora) koje nisu obvezne uspostaviti infrastrukturu za alternativna goriva tako da je za očekivati da će se promet prema tim zemljama još neko vrijeme održavati vozilima na konvencionalna goriva. Izuzev bugarskih, i eventualno rumunjskih kamiona i autobusa u tranzitu kroz našu zemlju, tranzit teškim vozilima obavljaju kamioni iz Turske, BiH, Makedonije, Srbije, Crne Gore. Nadalje, u RH se u ljetnom razdoblju bilježi povećani promet prema moru dok su u zimskom razdoblju emisije CO₂ zanemarive.

Procjena ulaganja u energetska i sveobuhvatnu obnovu fonda zgrada (u koju nije uključena obnova zgrada oštećenih u potresu) sukladno Dugoročnoj strategiji obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine iznosi 71,24 milijarde kn (do 2030.), odnosno 243,23 milijardi kn (do 2050.).

Za sada je iz Mehanizma za oporavak i otpornost planirano 5,95 milijarde kn za inicijativu obnove zgrada do 2026. godine te će se dodatno mjere energetske obnove zgrada financirati sukladno planu dražbi gdje je za ove svrhe planirano 500 milijuna kn, dok trenutno nije moguće utvrditi kolika će biti raspoloživa sredstva iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi) za novo programsko razdoblje.

Međutim, očita je neravnoteža potrebnih ulaganja i raspoloživih sredstava da bi se ostvarili trenutno postavljeni ciljevi.

Očekivano smanjenje emisija CO₂, koje je izravna i neizravna posljedica provedbe politika i mjera za energetska obnova stambenih i nestambenih zgrada, pridonosi ukupnom cilju smanjenja s preko 36 % u 2030.

Prijedlogom EK predlaže se i novi Socijalni fond za klimatsku politiku (engl. SCF) kojim će osigurati namjenska financijska sredstva za DČ radi pružanja potpore europskim građanima koji su najviše zahvaćeni ili kojima prijete rizik od energetske siromaštva ili siromaštva u pogledu mobilnosti. Taj će fond promicati poštenje i solidarnost među DČ i u njima, istodobno ublažavajući rizik od energetske siromaštva ili siromaštva u pogledu mobilnosti tijekom tranzicije. Socijalni fond za klimatsku politiku je predmet posebnog stajališta.

Potrebna ulaganja:

- u energetske i sveobuhvatnu obnovu fonda zgrada (Dugoročna strategija obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine): 71,24 milijarde kn (do 2030.), odnosno 243,23 milijardi kn (do 2050.),

- za Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje 2022. – 2024. : 1 milijarda kuna,

- za Program suzbijanja energetske siromaštva (koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi) za razdoblje do 2025.: između 350 i 408 milijuna kn,

- za Program energetske obnove višestambenih zgrada - udio javnih sredstava iz nacionalnih, EU i ostalih međunarodnih izvora do 2024.: između 2,6 i 3,5 milijarde kn,

- za Program energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra (za neoštećene i oštećene u potresu) do 2030.: 11,42 milijardi kn,

- za Program energetske obnove zgrada javnog sektora do 2030. procjenjuje se da će 50 % zgrada trebati i seizmičku obnovu, za što je procijenjeni investicijski trošak: 7,2 milijardi kn,

- za provedbu Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama do 2030.: 4,76 milijardi kn,

- za Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima do 2030.: 4,56 milijardi kn.

Što se tiče raspoloživih sredstava za obnovu nacionalnog fonda zgrada, za sada je iz mehanizma za oporavak planirano 5,95 milijarde kuna za inicijativu obnove zgrada do 2026. godine i to za sljedeće investicije:

- energetska obnova zgrada: 1.000.000.000 kn,

- obnova zgrada oštećenih u potresu s energetske obnovom: 4.456.000.000 kn,

- energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra: 300.000.000 kn.

Nije moguće utvrditi kolika će biti raspoloživa sredstva iz ESI fondova za novo programsko razdoblje, jer Program konkurentnosti i kohezije (PKK) za razdoblje od 2021. do 2027. godine u trenutku izrade navedenih Programa nije bio usvojen.

Međutim, očita je neravnoteža potrebnih ulaganja i raspoloživih sredstava, a da bi se ostvarili trenutno postavljeni ciljevi i postigle planirane uštede energije i smanjenja emisija zacrtana Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine, koja je izrađena prije objave Plana za postizanje klimatskog cilja do 2030. godine (Fit for 55).

Očekivano smanjenje emisija CO₂, koje su izravna i neizravna posljedica provedbe predviđenih novih politika i mjera za energetske obnovu stambenih i nestambenih zgrada, iznosit će u 2030. godini 317,4 kt, dok se na razini ukupne neposredne potrošnje energije (u svim sektorima), u 2030. godini očekuje smanjenje emisija u iznosu od 880,8 kt, što znači da zgradarstvo pridonosi ovom cilju s preko 36 % u 2030.

Sektor poljoprivrede

Sektori poljoprivrede i LULUCF-a su raznoliko uređeni u različitim DČ EU-a, pa smatramo da prijedlog izmjene ESR uredbe mora u većoj mjeri voditi računa o specifičnostima pojedinih DČ.

EU je predložila cilj zbirne neutralnosti u 2035. godini za sektor korištenja zemljišta (AFOLU = LULUCF + poljoprivreda) kojem treba težiti svaka DČ. Pri tome je nužno prepoznati da je kod nekih DČ poput Republike Hrvatske AFOLU sektor negativan već dugo vremena. Istovremeno su neke od tih DČ, a među njima je i Republika Hrvatska i neto uvoznice hrane. Nametanje dodatnog povećanja ponora u LULUCF sektoru uz istovremeno smanjivanje emisija iz poljoprivrede dovesti će kod tih DČ do još veće neravnoteže između količine proizvedene hrane i potreba stanovništva. U najmanju ruku je upitna ispravnost takvih politika kojima se određuje povećanje ponora onim DČ koje imaju negativni, ne samo LULUCF, već i cijeli AFOLU sektor, a da pri tom neke od tih DČ ne zadovoljavaju svoje potrebe za hranom, dok se dopušta da neke druge DČ imaju značajne emisije iz AFOLU sektora (pa čak i iz LULUCF sektora) i neto su izvoznice hrane. Štoviše, takva politika dovodi u pitanje i jednaki položaj DČ po pitanju tržišnog natjecanja. Uz to, na nacionalnoj razini učinak bi bio suprotan ciljevima iz Nacionalne razvojne strategije (NRS) kao i Strategije poljoprivrede.

RH smatra kako je nužno postići ravnotežu između postizanja klimatskih ciljeva i nacionalnih strateških ciljeva vezanih uz daljnji razvoj sektora poljoprivrede i proizvodnju hrane.

Republika Hrvatska smatra kako sektor poljoprivrede, uzimajući u obzir klimatske promjene, ima zadaću proizvoditi dovoljne količine kvalitetne hrane. Eventualno daljnje smanjenje broja stoke negativno će utjecati na ekonomiju, radna mjesta i život u ruralnim područjima te će dovesti do daljnjeg smanjenja poljoprivredne proizvodnje i stupnja samodostatnosti u proizvodnji hrane, uz moguće povećanje uvoza hrane iz trećih zemalja s nižom razinom zaštite okoliša i klime i puno većim ugljičnim otiskom.

Republika Hrvatska smatra kako je u svrhu jačanja održivosti i otpornosti poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene potrebno primjenjivati adekvatne alate u svrhu boljeg upravljanja resursima za proizvodnju hrane. Iz tog razloga se kroz Strategiju poljoprivrede Republike Hrvatske do 2030. godine predviđaju određeni provedbeni mehanizmi putem praksi kojima je cilj prilagodba klimatskim promjenama i/ili smanjenje emisija stakleničkih i drugih plinova porijeklom iz poljoprivrede i/ili sekvencijalno smanjenje ugljika u poljoprivrednim tlima.

Republika Hrvatska smatra kako treba istaknuti da poljoprivredna proizvodnja sama po sebi podrazumijeva proizvodnju stakleničkih plinova kao prirodni biološki procesa u preživača, koja

se pod određenim okolnostima i u određenoj mjeri može smanjiti provedbom odgovarajućih mjera.

U odgovoru na izazov vezan uz zahtjev za smanjenje emisija iz poljoprivrede, treba također uzeti u obzir ciljeve definirane u Nacionalnoj razvojnoj strategiji, Programu rada Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2020. - 2024., kao i očekivani učinak provedbe Strategije poljoprivrede. Republika Hrvatska svojim strateškim dokumentima nedvojbeno izražava potrebu za povećanjem poljoprivredne proizvodnje, uključujući i stočarsku, kako bi se osigurala samodostatna proizvodnja hrane za potrebe stanovništva. Istovremeno će se poduzimati mjere dekarbonizacije, pri čemu je potrebno uzeti u obzir kako poljoprivreda ima ograničeni kapacitet smanjivanja emisija stakleničkih plinova. To je posebno važno za pojedine osjetljive sektore i ukupni stočni fond što predstavlja ključnu osnovu za ukupni razvoj poljoprivrede i značajno doprinosi generacijskoj obnovi i pozitivnim demografskim kretanjima u ruralnim područjima. Također se ne smije izgubiti iz vida primarna uloga poljoprivredne politike, a to je proizvodnja dostatnih količina visokokvalitetne hrane i očuvanje ruralnog prostora, pri čemu se uzimaju u obzir i klimatsko okolišni ciljevi.

Republika Hrvatska ističe kako je temeljni okvir za provedbu Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2023. - 2027. Nacionalni strateški plan (NSP) za provedbu ZPP-a koji mora odobriti EK-a. NSP se izrađuje sukladno zakonodavnom okviru za ZPP te će između ostaloga sadržavati detalje intervencija i financijske alokacije. Uz alokaciju od 40 % iz proračuna za poljoprivredu u okviru NSP-a, obaveza DČ je minimalna alokacija od 35 % sredstava za ruralni razvoj za intervencije u području klime i okoliša. Kroz izravna plaćanja predviđen je *ring fencing* od 25 % za nove eko sheme.

Republika Hrvatska je 2019. godine imala smanjenje emisija u sektoru poljoprivrede od 61,98 % u odnosu na 1990. godinu¹. Nastavno na navedeno, Republika Hrvatska smatra kako je potrebno uzeti u obzir dosadašnje napore država i trend emisija u poljoprivrednom sektoru kao i ekonomsko-socijalni potencijal DČ da smanjuju emisije u poljoprivrednom sektoru.

Sporna/otvorena pitanja za Republiku Hrvatsku:

Glavno sporno pitanje je kako će **uključivanje zgradarstva i prometa** u EU ETS utjecati na porast cijena.

¹ National Inventory Submissions 2021: <https://unfccc.int/ghg-inventories-annex-i-parties/2021> Submission date 14 April 2021

Uključivanje **sektora zgradarstva** u zaseban EU ETS kao i nedostatak financijske sposobnosti građana, veliki broj umirovljenih građana s niskim primanjima i visoki stupanj zaduženosti javnog sektora vjerojatno će rezultirati povećanjem cijena za građane koji bi time bili još više izloženi riziku od energetske siromaštva, a isto predstavlja prepreku i za energetske obnovu zgrada. Potresi koji su 2020. godine pogodili RH uvjetovati će provođenje energetske obnove paralelno uz nužnu konstrukcijsku obnovu što poskupljuje izvedbu, a pri čemu konstrukcijska obnova ne pridonosi energetske uštedama i smanjenju emisija. Ispunjenje postojećeg, ali i novog cilja u zgradarstvu ovisi, prije svega, o dostatnosti sredstava koja će biti na raspolaganju za sufinanciranje energetske obnove.

Slična je situacija i s potrebom smanjenja emisija iz **cestovnog prometa**, što će također zahtijevati velike investicije, ali u velikoj mjeri ovisiti i o kupovnoj moći građana.

Što se tiče **sektora poljoprivrede**, smatramo kako prijedlog izmjene ESR uredbe mora u većoj mjeri voditi računa o specifičnostima pojedinih DČ te Republika Hrvatska smatra kako je u obzir potrebno uzeti dosadašnje napore DČ-a i trend emisija u poljoprivrednom sektoru kao i ekonomsko-socijalni potencijal DČ-a da smanjuju emisije u poljoprivrednom sektoru. Dodatno povećanje ponora u LULUCF sektoru, uz istovremeno smanjivanje emisija iz poljoprivrede, može dovesti do još veće neravnoteže između količine proizvedene hrane i potreba stanovništva u Republici Hrvatskoj, koja zapravo već dugo vremena ima negativan AFOLU sektor i neto uvoznica je hrane. U najmanju ruku upitna je ispravnost takvih politika kojima se određuje povećanje ponora onim DČ koje imaju negativni ne samo LULUCF, već i cijeli AFOLU sektor, a da pri tom neke od tih DČ ne zadovoljavaju svoje potrebe za hranom, dok se dopušta da neke druge DČ imaju značajne emisije iz AFOLU sektora (pa čak i iz LULUCF sektora) i neto su izvoznice hrane. Štoviše, takva politika dovodi u pitanje i jednaki položaj DČ po pitanju tržišnog natjecanja, a na nacionalnoj razini učinak bi mogao biti suprotan ciljevima iz Nacionalne razvojne strategije (NRS) kao i Strategije poljoprivrede. Uzimajući u obzir činjenicu da poljoprivreda ima ograničeni kapacitet smanjenja emisija stakleničkih plinova i unatoč provođenju mjera smanjenja emisija, sektor poljoprivrede upozorava na mogućnost daljnjeg smanjenja stočnog fonda što bi negativno utjecalo na ekonomiju, radna mjesta i život u ruralnim područjima te bi moglo dovesti do daljnjeg smanjenja poljoprivredne proizvodnje i stupnja samodostatnosti u proizvodnji hrane uz moguće povećanje uvoza hrane iz trećih zemalja s nižom razinom zaštite okoliša i klime i puno većim ugljičnim otiskom.

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

FI naglašava kako je ESR cilj za FI ambiciozan pa joj je uloga fleksibilnosti posebno važna. Posebno ju zanima utjecaj kriterija troškovne učinkovitosti u okviru ETS-a. Što se tiče članka 6. navodi kako bi fleksibilnosti morale biti veće za one DČ koje imaju veće ESR ciljeve s fokusom na troškovnoj učinkovitosti. Smatra kako nije jasno kako će DČ znati kada imaju fleksibilne mogućnosti za razdoblje 2026. - 2030. Smatra da dodatna rezerva treba ostati dobrovoljna i ističe kako nedostaje pojašnjenje o njenoj praktičnoj primjeni.

BE je postavila pitanje o okolišnom integritetu i kako su druge regulative uzete u obzir. Također navodi kako bi trebala biti jače naglašena troškovna učinkovitost i zanima ju zašto nisu promijenjene fleksibilnosti u članku 5.

DK traži objašnjenje o primjeni kriterija konvergencije emisija po stanovniku, postavlja pitanje o podacima korištenim za prilagodbu troškovne učinkovitosti i traži pojašnjenje o zadržavanju raspona od – 40 %. Željela bi da se naglasak stavi na troškovnu učinkovitost i konvergenciju, a što se tiče LULUCF fleksibilnosti navodi kako je potrebno više fleksibilnosti između dva razdoblja. Za dodatnu rezervu smatra da nije jasna njena praktična primjena. Ima opću rezervu, jer još radi na nacionalnom stajalištu. Konvergencija je prioritet kao dio dugoročnog cilja klimatske neutralnosti. Troškovna učinkovitost je također važna kao kriterij.

DE smatra da je potreban harmoniziran i komplementaran instrument, da je potrebno posebno analizirati kako ESR i ETS mogu funkcionirati zajedno. Isto tako navodi kako je ključno da DČ konvergiraju u svome cilju postizanja klimatske neutralnosti te kao i DK postavlja pitanje na koji način je postavljen raspon od - 40 %. Pozdravlja predstavljene fleksibilnosti, ali ističe kako su fleksibilnosti kompleksne i traži od EK-a da navede za svaku fleksibilnost jasno objašnjenje. Također postavlja pitanje o različitim ciljevima unutar mogućnosti uključivanjem sektora zgradarstva i prometa u ETS. Ističe potrebu postizanja visoke razine konvergencije u 2030. godini i da troškovna učinkovitost također treba biti jedan od kriterija koji treba uzeti u obzir. Što se tiče korištenja neto uklanjanja iz LULUCF-a, DE navodi kako je potrebno zadržati integritet mehanizma i sagledati računovodstvenu metodu EK-a, ali je važno zadržati fleksibilnosti.

AT postavlja pitanje zašto se upravo sektori zgradarstva i prometa vide kao najprikladniji za ETS2, jer to nije navedeno u procjeni učinka. Vidi dodatnu vrijednost u kriterijima konvergencije i troškovne učinkovitosti te smatra da su predstavljene fleksibilnosti dobrodošle. Navodi kako podržava članak 5. i članak 6. Ima analitičku rezervu, posebno za drugo obračunsko razdoblje. Za prijenos iz jednog razdoblja u drugo izražava posebnu analitičku rezervu.

CZ smatra da im je dodijeljeni cilj preambiciozan i ističe kako su fleksibilnosti važne s obzirom na visoki ESR cilj te podržava promjene u člancima 6., 7. i 9. i dodatnu rezervu u članku 11a. Podržava prijedlog podjele ambicije između ETS-a i ESR-a. Za prijedlog nacionalnog cilja navodi kako je ambiciozan i problematičan za postići, jer bi se za razdoblje 2020. - 2030. povećao 35 %. Ovo će biti troškovno zahtjevna mjera posebno s obzirom na to da rasprava o ETS-u 2 ne napreduje glatko. U članku 4. dijeli iste zabrinutosti za predvidljivost, radije bi da ostane trenutna metodologija i poslat će pisani komentar na ovo. Navodi kako fleksibilnosti ovise o razini ambicioznosti, fleksibilnosti mogu pomoći da ciljevi budu troškovno učinkovitiji. Za članak 6. navodi kako bi trebalo razmisliti o uključenju više DČ u ETS fleksibilnosti, jer će se time omogućiti troškovno učinkovitije postizanje cilja. Smatra da joj je članak 5. prihvatljiv.

HU još analizira predložene izmjene ESR uredbe. Pozdravlja zadržavanje postojećih fleksibilnosti, ali izražava zabrinutost u vezi podjele mogućnosti korištenja fleksibilnosti za LULUCF u dva razdoblja, jer će to limitirati fleksibilnosti. Navodi kako je potrebno dodatno pojašnjenje podjele fleksibilnosti za LULUCF u dva razdoblja i navodi kako bi bilo korisno imati tablični prikaz svih fleksibilnosti. HU traži detaljnije informacije o dodatnoj rezervi, posebno zašto je pristup dodatnoj rezervi neobavezan i što će zapravo potaknuti DČ da višak uklanjanja emisija stave u dodatnu rezervu umjesto da tim viškom trguju i zarade. Ističe važnost fleksibilnosti uz napomenu da je potrebno uzeti u obzir prijašnje napore i BDP kao kriterij. Podržava poljski prijedlog da LULUCF fleksibilnosti ne bi trebale imati dodatnu restrikciju podjele u dva razdoblja, jer je to nepravedno te predlaže brisanje ovoga dijela članka 7. Iako ističe važnost fleksibilnosti zanima ju koji će biti poticaj za pridruživanje ovoj inicijativi, smatra da razdoblje od 6 mjeseci za pridruživanje nakon stupanja uredbe na snagu kratko i traži pisano objašnjenje fleksibilnosti između ESR-a i LULUCF-a.

SK ističe da će imati problem iskoristiti fleksibilnosti za LULUCF. SK preliminarno ističe kako se obvezuje doprinijeti ukupnom cilju EU-a, za nacionalni cilj pozdravlja osnovni kriterij BDP-a i predlaže ažuriranje nacionalnih godišnjih emisijskih kvota u drugoj polovici desetljeća 2026. - 2030. na temelju podataka u razdoblju 2016. - 2018. zbog predvidljivosti za ostvarenje cilja. Preliminarno podržava fleksibilnosti za postizanje većih ciljeva. Zanima ju je li EK planira proširiti fleksibilnosti za ETS i na neke druge DČ kao npr. SK, a ako ne zašto.

PL ističe kako su fleksibilnosti ključne za postizanje ciljeva DČ, ali smatra da podjela u dva razdoblja limitira fleksibilnosti i može doprinijeti smanjenju napora. Navodi da su potrebna jasna pravila za praktičnu primjenu dodatne rezerve i to, ako je moguće, u *non-paper* formi. Zanima ju kada će DČ znati koliki im je dio iz dodatne rezerve na raspolaganju. PL navodi kako podržava LULUCF fleksibilnosti bez dodatne restrikcije podjele u dva razdoblja jer je isto

neopravdano i predlaže brisanje ovoga dijela članka 7. Navodi kako rezerva mora biti kreirana od svih neiskorištenih emisijskih jedinica u razdoblju 2021. - 2030. bez ograničenja od 2026. Još ispituje prijedlog, ali ne vidi opravdanost ograničenja fleksibilnosti.

SE ističe važnost konvergencije i fleksibilnosti. Smatra da cilj 2030. treba biti postignut trajnim smanjivanjem emisija. Ističe da je nejasno kako će dodatna rezerva funkcionirati u praksi. Navodi kako je potrebno uzeti u obzir dugoročne ciljeve, jer tranzicija neće stati smanjenjem emisija od 55 %. Potrebno je postići klimatsku neutralnost 2050. i negativne emisije nakon 2050. Zbog toga je potrebno uzeti u obzir kriterij konvergencije. Za godišnje emisijske kvote navodi kako je logičan prijedlog EK-a zbog pandemije, ali bi bilo dobro čuti od EK-a je li izradila ponovni izračun. Navodi kako fleksibilnosti moraju ostati limitirane zbog očuvanja okolišnog integriteta i podržava prijedlog EK-a. Podržava pitanje FI vezano za biomasu.

ES navodi kako je ključna ravnoteža pravednosti i navodi kako je očito da EK nije uzela u obzir utjecaj klimatskih promjena na DČ, jer će mediteranske šume u idućim godinama biti značajno pogođene klimatskim promjenama, što znači smanjenje površina istih. Izražava rezervu za svoj ESR cilj, jer je nejasno njezino povećanje cilja od 11,7 % dok je BDP ES zapravo manji od prosjeka. Navodi kako je njihov cilj za LULUCF neostvariv i drugi je po veličini u EU-u nakon SE. Pozdravlja dodatnu rezervu i smatra da je podjela fleksibilnosti u dva razdoblja problem, jer ograničava fleksibilnosti (nema pohranjivanja emisijskih kvota iz jednog perioda u drugi). Nije sigurna hoće li koristiti dodatnu rezervu, jer ne zna količinu rezerve koja će joj biti na raspolaganju i stoga je na ovaj način nemoguće planirati mjere. Smatra da pitanje fleksibilnosti za LULUCF nije posve jasno i nije jasno zašto se LULUCF krediti ne mogu koristiti u idućem razdoblju. ES izražava zbrinutost prema prijedlogu svog nacionalnog cilja koji je povećan za 12 % što je maksimalno povećanje, a nije u skladu s BDP-om Španjolske. Ne razumije zašto je cilj povećan za 2 % iznad prosječnog povećanja EU-a, a BDP je manji od prosjeka EU-a i traži pravednu raspodjelu. Što se tiče fleksibilnosti u LULUCF-u, navodi kako će za LULUCF cilj biti potrebno povećati cilj ESR-a. Izražava rezervu za nacionalni cilj i korelaciju s LULUCF ciljem.

LT još analizira mjere fleksibilnosti. Postavlja pitanje zašto se uklanjanja ne mogu pohranjivati iz jednog u drugi period kada nisu iskorištena i zanima ju koja je dodatna vrijednost za DČ pri pristupanju dodatnoj rezervi. Navodi kako ESR predstavlja pravednu raspodjelu ciljeva smanjenja emisija. Ističe kako su predloženi kriteriji BDP-a i troškovne učinkovitosti prihvatljivi, dok konvergencija nije kriterij koji nam treba s obzirom na to da je LT smanjila emisije za 60 % u odnosu na 1990. Za godišnje emisijske kvote u članku 4. stavku 2. i stavku 3. navodi kako je potrebno uzeti u obzir trenutnu COVID situaciju te isto nije potrebno

revidirati. Navodi kako je važno zadržati fleksibilnosti za postizanje većih ciljeva. Ističe kako su fleksibilnosti važne, potencijal nacionalnih ponora ugljika u LT se smanjuje zbog starenja šuma, a EK ne uzima u obzir ovaj kriterij. Traži objašnjenje za metodologiju.

PT navodi da mu je cilj izazovan te smatra da su fleksibilnosti važne. Ističe da je potrebno zadržati ravnotežu fleksibilnosti i okolišnog integriteta. Navodi kako dva perioda za korištenje fleksibilnosti ograničavaju fleksibilnosti. Zatražio je brojčane vrijednosti u kontekstu veličine dodatne rezerve.

IT navodi kako je u zaključcima Europskog vijeća navedeno da će se ciljevi donijeti kolektivno na temelju troškovne učinkovitosti što u procjeni učinka izmjene ESR uredbe nije slučaj. Nije joj jasno kako je uzet u obzir kriterij troškovne učinkovitosti. Smatra da BDP nije pravedan cilj za distribuciju napora i zanima ju je li EK uzela u obzir druge kriterije konvergencije. Vezano za dodatnu rezervu zanima ju kako će se potaknuti DČ da višak emisijskih kvota stave u dodatnu rezervu. IT izražava opću rezervu i slaže se s povećanjem ukupne ambicije. Izražava sumnju prema metodologiji. Zaključci EV-a iz 2020. su balansirani dokument koji uključuje konvergenciju i nisu sigurni da je BDP pravedan kriterij. Za postizanje cilja 2030. i 2050. je potrebna bolja konvergencija između DČ-a. Slaže se s potrebom evaluacije godišnjih kvota poslije pandemije COVID-a-19.

NL traži naglasak na konvergenciju prema klimatskoj neutralnosti. Zanima ju da li će se u skladu s člankom 5. moći posuđivati i pohranjivati emisijske jedinice u razdoblju 2021. - 2030. Što se tiče fleksibilnosti iz LULUCF-a navodi kako nije jasno zašto se EK odlučila uspostaviti dva razdoblja. Navodi kako je važno postići konvergenciju ili u protivnom nećemo postići klimatsku neutralnost. Za godišnju putanju je potrebno više predvidljivosti, ali ispituje prijedlog. NL se slaže sa SE i navodi kako je potrebno više transparentnosti u raspodjeli godišnjih emisijskih jedinica (AEA) među DČ. Zanima ju je li potrebno imati više fleksibilnosti za teško predvidljivo 10-godišnje razdoblje. Smatra da dodatnu rezervu teško možemo predvidjeti i tu ne vidi dodatnu vrijednost.

LU je zatražila pojašnjenje kriterija konvergencije, jer smatra da je dimenzija troškovne učinkovitosti i konvergencije vrlo važna. Prilikom korištenja fleksibilnosti koje su važne za postizanje ciljeva smatra da je ključan okolišni integritet. Za dodatnu rezervu navodi kako je potrebno više detalja. LU navodi kako ESR mora osigurati postizanje cilja 2030. i osigurati put prema klimatskoj neutralnosti zadržavajući globalno zagrijavanje ispod 1,5 °C. Postizanje nacionalnog cilja ovisi o troškovima i navodi kako će sektorski standardi imati ključnu ulogu, posebno u zgradarstvu i prometu. Za bolji balans prijedloga navodi kako konvergencija treba biti uzeta u obzir posebno u razdoblju poslije 2030. Za godišnje emisijske kvote navodi kako

su potrebne predvidljive inicijative i korisno bi bilo da čim prije napredujemo u ovom dosjeu. Što se tiče fleksibilnosti ESR-a s ETS-om tu su zainteresirani za pitanje transparentnosti.

RO još analizira prijedlog izmjene ESR uredbe i zanima ju način primjene fleksibilnosti, poveznica ETS2 i ESR-a, izračun prilagodbe troškovne učinkovitosti i praktična primjena dodatne rezerve. Preliminarno navodi kako je njen nacionalni cilj vrlo ambiciozan i za njegovo ostvarenje je potrebno uložiti značajna sredstva. Moramo vidjeti kako ovaj cilj ostvariti, glavna zabrinutost je predvidljivost u kontekstu godišnje emisijske kvote. Smatra da su kriterij BDP-a i korištena metodologija prihvatljivi.

BG naglašava važnost fleksibilnosti s obzirom na izazovan nacionalni cilj u okviru ESR-a. Smatra da će uključivanje sektora zgradarstva i prometa u ETS doprinijeti povećanju energetske siromaštva. Navodi da će poseban problem biti u višestambenim zgradama. Postavlja pitanje kako će se rasporediti ciljevi u sektorima zgradarstva i prometa na DČ. Smatra kako je potrebno omogućiti dodatne fleksibilnosti za DČ s manjim BDP-om. Prema analizi NECP-a (Nacionalni energetske i klimatski plan) postizanje prijedloga nacionalnog cilja nije moguće prema predloženim fleksibilnostima, posebno s LULUCF ograničenjem. Poseban problem je ETS2 koji zahtjeva velika sredstva u sektoru zgradarstva što će imati socijalni utjecaj. Izražava zabrinutost za emisije u tranzitnom prometu. Dijeli mišljenje DČ koje navode kako je potrebno zadržati BDP kao kriterij.

LV postavlja pitanje koje su procjene za LULUCF fleksibilnosti i traži detaljnije procjene o veličini dodatne rezerve. Izražava rezervu prema podjeli na dva razdoblja za korištenje fleksibilnosti. Navodi kako je članak 4. najvažniji članak i zabrinuta je u kontekstu nacionalnog cilja. Biti će vrlo teško postići predloženi cilj od -17 %. Smanjenje emisija je vrlo skupo i u tom kontekstu razmišlja se kako uzeti u obzir komponentu troškovne učinkovitosti te bi prema procjeni cilj mogao biti manji za 5 %. Moguća je kalkulacija smanjenja emisija po toni, trenutno je u ovom slučaju cijena smanjenja emisija 3 €/t što je značajno. Potrebni su realni ciljevi. Prijedlog odluke o vlastitim sredstvima u kontekstu prijenosa 25 % sredstava iz ETS2 u proračun EU-a je za LV političko pitanje. U kontekstu korištenja LULUCF fleksibilnosti navodi kako neće moći primiti kredite s obzirom na prijedlog podjele na dva obračunska razdoblja. Na nacionalnoj razini nije prihvatljiv cilj od 17 %. Za kriterij konvergencije navodi da ukoliko se isti uzme u obzir, povećati će se i nacionalni cilj što može biti jedino prihvatljivo ako prihodi DČ budu veći. Za godišnje emisijske kvote traži EK da dostavi proračun u Excel tablici. Što se tiče dodatne rezerve, LV ima pozitivno mišljenje, ali zabrinuta je prema prijedlogu da rezerva bude dobrovoljna i smatra da je potrebno da bude obvezujuća. Navodi kako se prema prijedlogu može koristiti ako DČ nije prenijela emisijske jedinice drugoj DČ, što ograničava DČ u

kontekstu trgovanja. Potrebno je uskladiti odredbu o ograničenju s člankom 5. za korištenje ove fleksibilnosti. Može se naći tehničko rješenje za ovaj problem.

CY navodi kako bi bilo korisno imati procjenu dodatne rezerve. Podjelu napora između ETS-a i ESR-a smatra ključnom. Za prijedlog svog nacionalnog cilja smanjenja emisija od 32 % ističe da je veliki izazov. Potrebna je velika mobilizacija financijskih sredstava. U kontekstu godišnje emisijske kvote navodi kako je moguća nepredvidljivost i korisna bi bila dodatna kalkulacija. Navodi kako su fleksibilnosti potreban alat za pomoć DČ u njihovim naporima. Podržava proširenje fleksibilnosti ETS-a u članku 6. na druge DČ.

FR postavlja pitanje o konvergenciji klimatske neutralnosti i smatra da bi bilo korisno da EK navede projekcije smanjenja emisija po sektorima 2026. - 2030. Navodi kako bi u svrhu pojašnjenja dodatnog korištenja uklanjanja iz LULUCF-a bio koristan *non-paper*. Za dodatnu rezervu traži procjenu njene količine i zanima ju je li postoji alternativa razmjernoj osnovi raspodjele (pro rata).

IE navodi kako prijedlogom odluke njihova sredstva iz ETS2 odlaze u proračun EU-a dok su im na nacionalnoj razini potrebna značajna sredstva. Trenutno je problematika u kontekstu poljoprivrede, odnosno stočarstva i izražava rezervu na prijedlog. Podržava fleksibilnosti i proširenje fleksibilnosti ETS-a u članku 6.

EL se slaže s prijedlogom EK-a u odnosu na zadržavanje fleksibilnosti u članku 5. i članku 6.

MT navodi kako je prijedlog balansiran i pošten obzirom na okolnosti DČ.

EE navodi kako podržava ambiciju i novi nacionalni cilj. Novi cilj znači povećanje ambicije za sve sektore, posebno će biti izazovan cilj za promet i poljoprivredu. Podržava distribuciju napora među DČ na temelju BDP-a i troškovne učinkovitosti kao dobar balans. Što se tiče konvergencije navodi kako je važna, ali misli na konvergenciju emisija po glavi stanovnika u sektorima ESR-a. Navodi kako je potrebno što više fleksibilnosti za postizanje većih ciljeva. Za fleksibilnosti ETS-a navodi kako je potrebno obuhvatiti više DČ kako bi postigli ciljeve na troškovno učinkovit način.

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:

DČ su uglavnom dale podršku cilju na razini EU-a, ali ne i ciljevima na razini DČ-a, izražavajući zabrinutost za mogućnosti ostvarenja svojih ambicioznih ciljeva.

Dio DČ-a jasno izražava podršku kriteriju BDP-a (HU, SK, LT, RO, BG, PL, EE), a dio DČ-a podržava kriterij konvergencije (DE, FI, DK, NL, SE, BE, IT).

DČ traže dodatna pojašnjenja vezana za fleksibilnosti i pitanja njihovog funkcioniranja, ali ih podržavaju kao važnu pomoć u postizanju ambicioznih ciljeva. Međutim, neke DČ podržavaju povećanje fleksibilnosti (ES, RO, EE, BG, CZ, CY, IE i IT), dok neke teže proširenju fleksibilnosti s ETS-om u kontekstu članka 6. (SK, CY, IE, CZ), to jest DČ koje nisu na listi korisnika ove fleksibilnosti pozivaju na proširenje liste. Vezano za LULUCF fleksibilnosti, neke DČ su izrazile problem podjele u dva obračunska razdoblja (PL, HU, ES, CZ, IT, RO, DK, IE, BG, AT, SI). Što se tiče dodatne rezerve većina DČ je izrazila sumnju u praktičnu primjenu.

Većina DČ u kontekstu pitanje u članku 4. stavku 3. podržava bolju predvidljivost godišnjih dodjela emisijskih jedinica. Neke DČ prihvaćaju prijedlog EK-a (EE, HU, FI, DE), ali su otvorene i prema drugim prijedlozima.

Većina DČ podržava dodatnu rezervu, ali nisu sigurni u praktičnu primjenu iste.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

Republika Hrvatska također izražava zabrinutost za mogućnost postizanja svog nacionalnog cilja, naglašavajući potrebu mobilizacije velikih financijskih sredstava kako bi se taj cilj ostvario. Ukupna dodatna ulaganja u svim sektorima za postizanje većih smanjenja emisija do 2030. godine, a s ciljem postizanja klimatske neutralnosti u 2050. godini procjenjuju se na 154,11 mlrd. kuna, dok će Hrvatskoj za postizanje ciljeva iz područja klimatskih promjena, biti na raspolaganju oko 62,4 mlrd. kuna.

Vezano za metodologiju, Republika Hrvatska smatra da treba zadržati kriterij BDP-a po glavi stanovnika, jer je konzistentan s prethodnim razdobljem i pravedno odražava socijalno-ekonomske aspekte pojedinih DČ-a i općenito podržava zadržavanje zasebnog djelokruga ESR-a, uključujući i one sektore koji bi se u budućnosti trebali priključiti EU ETS-u (zgradarstvo, cestovni promet).

Republika Hrvatska je fleksibilna vezano za izmjene članka 7. – "Dodatno korištenje neto uklanjanja iz sektora LULUCF", koji utvrđuje podjelu fleksibilnosti utvrđene u Prilogu 3. LULUCF uredbe u dva petogodišnja razdoblja.

Prijedlog izmjene ESR uredbe, u članku 4. stavku 3c., predviđa da se putanja u razdoblju od 2026. do 2030. temelji na prosječnoj vrijednosti emisija stakleničkih plinova za 2021., 2022. i 2023. koje je država članica prijavila. Republika Hrvatska prihvaća da se takav tekst zadrži jer će se tako u navedenim godinama uzeti u obzir posljedice pandemije COVID-a-19 kao i drugi nepredvidljivi događaji. Općenito, Republika Hrvatska preferira veću predvidljivost u

utvrđivanju nacionalnih godišnjih emisijskih kvota, ali podržava korekcije vezane uz pandemiju COVID-a-19 i druge nepredvidljive događaje.

Vezano za dodatnu rezervu, Republika Hrvatska podržava prijedlog EK-a u odnosu na članak 11a., ali smatra da je rok za obavijest o odluci hoće li ili ne sudjelovati u dodatnoj rezervi prekratak.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Nakon usvajanja nove ESR uredbe biti će potrebne izmjene sljedećih RH propisa:

- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja ("Narodne novine", broj 127/2019)
- i
- Uredba o praćenju emisija stakleničkih plinova, politike i mjera za njihovo smanjenje u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", broj 5/2017).

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

S obzirom na to da prijedlog ove uredbe obuhvaća različite sektore koji će morati primjenjivati mjere smanjenja emisija, utjecaj na proračun Republike Hrvatske za sada nije poznat.

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 555 final

2021/0200 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2021) 555 final} - {SWD(2021) 553 final} - {SWD(2021) 611 final} -
{SWD(2021) 612 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Komunikacijom o europskom zelenom planu¹ pokrenuta je nova strategija rasta EU-a kojom se EU nastoji pretvoriti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom. Njome se ponovno potvrđuje ambicija Komisije da poveća svoje klimatske ciljeve kako bi Europa postala prvi klimatski neutralan kontinent do 2050. Nadalje, njome se nastoji zaštititi zdravlje i dobrobit građana od rizika i učinaka povezanih s okolišem. Nužnost i vrijednost europskog zelenog plana samo su se povećale s obzirom na vrlo teške posljedice pandemije bolesti COVID-19 na zdravlje i gospodarsku dobrobit građana Unije.

Borba protiv klimatskih promjena hitno je pitanje. U skladu sa znanstvenim spoznajama iz Posebnog izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) potrebno je postići globalnu nultu neto stopu emisija CO₂ oko 2050. i neutralnost za sve ostale stakleničke plinove kasnije u ovom stoljeću. Zbog tog hitnog pitanja EU mora pojačati svoje djelovanje i pokazati globalno vodstvo tako što će do 2050. postati klimatski neutralan. Taj je cilj naveden u Komunikaciji „**Čist planet za sve**” – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo².

Na temelju sveobuhvatne procjene učinka u Komunikaciji Komisije iz rujna 2020. pod nazivom „**Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030.**”³ (Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030.) predlaže se povećanje ambicija EU-a i sveobuhvatan plan za odgovorno povećanje obvezujućeg cilja Europske unije za 2030. radi neto smanjenja emisija od najmanje 55 % u odnosu na 1990. Povećanjem ambicija za 2030. sada se pruža sigurnost oblikovateljima politika i ulagačima kako se odluke donesene u nadolazećim godinama ne bi ograničile na razine emisija koje nisu u skladu s ciljem EU-a da do 2050. postane klimatski neutralan. Cilj za 2030. u skladu je s ciljem Pariškog sporazuma da se porast globalne temperature zadrži na razini znatno manjoj od 2 °C i da ga se nastoji zadržati na 1,5 °C.

Europsko vijeće poduprlo je novi obvezujući cilj EU-a za 2030. na sastanku u prosincu 2020⁴. Također je pozvalo Komisiju da „procijeni kako svi gospodarski sektori mogu na najbolji način doprinijeti cilju za 2030. i da podnese potrebne prijedloge popraćene dubinskim ispitivanjem ekoloških, gospodarskih i socijalnih učinaka na razini država članica, uzimajući u obzir nacionalne energetske i klimatske planove i preispitujući postojeće fleksibilnosti”.

U tu je svrhu Uredbom o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti („**europski propis o klimi**”)⁵ cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050. postao pravno obvezujući te je povećan cilj za 2030., odnosno domaće smanjenje neto emisija stakleničkih plinova (emisije nakon što se odbiju uklanjanja) do 2030. za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990.

---

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2018) 773 final.

³ COM(2020) 690 final.

⁴ Zaključci Europskog vijeća od 10. i 11. prosinca 2020., EUCO 22/20 CO EUR 17 CONCL 8.

⁵ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

Kako bi Komisija slijedila put utvrđen europskim propisom o klimi i ostvarila tu veću ambiciju za 2030., preispitala je postojeće zakonodavstvo u području klime i energetike, čime bi se emisije stakleničkih plinova vjerojatno smanjile samo za 40 % do 2030. i za 60 % do 2050.

Taj zakonodavni paket za ostvarivanje cilja od 55 % („Fit for 55”), kako je najavljeno u Komisijinu planu za postizanje klimatskog cilja, najsveobuhvatnija je temeljna sastavnica nastojanja za provedbu ambicioznog novog klimatskog cilja za 2030., a svi gospodarski sektori i politike morat će dati svoj doprinos.

Cilj je ovog prijedloga, kao dio Paketa za ostvarivanje cilja od 55 %, izmijeniti Uredbu o raspodjeli tereta⁶ („ESR”) kako bi se uskladio njezin doprinos ostvarenju ambicioznijih ciljeva za 2030. U prosincu 2020. Europsko vijeće pozvalo je EU da zajednički ostvari taj cilj na troškovno najučinkovitiji mogući način, čuvajući konkurentnost EU-a i uzimajući u obzir različite polazišne točke država članica, posebne nacionalne okolnosti i potencijal za smanjenje emisija. Dalo je dodatne smjernice o ključnim elementima za revidirani okvir klimatske i energetske politike do 2030. Kako bi se postiglo smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % u cijelom gospodarstvu, sektori obuhvaćeni Uredbom o raspodjeli tereta morat će pojačati svoja nastojanja. U procjeni učinka kojom se podupire Plan za postizanje klimatskog cilja navedeno je da bi se ukupna smanjenja trebala povećati za desetak postotnih bodova u odnosu na trenutni cilj iz ESR-a od –30 % u odnosu na 2005. Potreba za preispitivanjem ESR-a, odlučivanjem o njegovu području primjene i povećanjem ambicije već je razrađena u Planu za postizanje klimatskog cilja.

ESR-om su trenutačno obuhvaćene sve emisije stakleničkih plinova uključene u cilj EU-a koje nisu obuhvaćene ni sustavom EU-a za trgovanje emisijama (ETS) ni Uredbom o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu (LULUCF). Njime su trenutačno obuhvaćene izravne emisije stakleničkih plinova iz prometa (osim zračnog i stranog pomorskog prometa), zgrada, poljoprivrede, industrijskih postrojenja i plinova koji nisu obuhvaćeni sustavom EU-a za trgovanje emisijama te emisije iz otpada kao i emisije iz uporabe energije i proizvoda koje nisu povezane s izgaranjem goriva. Uključuje emisije CO₂ i znatan udio emisija koje nisu povezane s CO₂. ESR je donesen 2018. kako bi se do 2030. postiglo smanjenje emisija od 30 %⁷ u odnosu na 2005., u skladu s ciljem smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu EU-a do 2030. od najmanje 40 % u odnosu na 1990. U ESR-u su utvrđeni obvezujući godišnji ciljevi povezani s emisijama stakleničkih plinova za države članice koje zajednički ostvaruju to smanjenje. Ako se zakonodavstvo ne promijeni, sektori koji su trenutačno obuhvaćeni ESR-om zajedno bi ostvarili smanjenje emisija od –32 % do 2030. u odnosu na 2005⁸. Iako bi to značilo premašivanje prethodno navedenog doprinosa od –30 %, to bi i dalje bio nedovoljan doprinos općem cilju od najmanje –55 % u odnosu na 1990., u skladu s dogovorom o europskom propisu o klimi. Stoga je opći cilj ove inicijative revizija ESR-a kako bi se pridonijelo klimatskim ambicijama za 2030. da se do 2030. postigne neto smanjenje emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. na troškovno učinkovit i dosljedan način, uzimajući pritom u obzir potrebu za pravednom

---

⁶ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma, SL L 156, 19.6.2018., str. 26.

⁷ 29 % za EU27.

⁸ Prema referentnom scenariju EU-a za 2020. (REF) koji služi kao osnova za procjenu učinka (vidjeti odjeljak 5.1. procjene učinka).

tranzicijom i potrebu da svi sektori pridonese nastojanjima EU-a u području klime. Cilj je postići postupnu i uravnoteženu putanju prema klimatskoj neutralnosti do 2050.

Ovim se prijedlogom nadograđuju nacionalni ciljevi u skladu sa smanjenjem od 40 % na razini EU-a u sektorima iz ESR-a u odnosu na 2005 do 2030. Države članice moraju pridonijeti ukupnom smanjenju emisija u EU-u do 2030. pri čemu su ciljevi u rasponu od – 10 % do –50 % u odnosu na 2005.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Unija, osobito u okviru paketa „Čista energija za sve Europljane”⁹, nastoji ostvariti ambiciozan plan dekarbonizacije, posebno izgradnjom snažne energetske unije, što obuhvaća ciljeve povećanja energetske učinkovitosti i uvođenja energije iz obnovljivih izvora do 2030.

Klimatski i energetske paket za ostvarivanje cilja od 55 % sveobuhvatan je korak u reformi zakonodavstva Unije kako bi ga se uskladilo s većim klimatskim ambicijama EU-a. Sve inicijative u paketu međusobno su usko povezane.

Ovim se zakonodavnim prijedlogom dopunjuju drugi prijedlozi u okviru Paketa za ostvarivanje cilja od 55 % koji su osmišljeni za zajedničko ostvarivanje klimatskih ciljeva kao paketa. Interakcija mjera na razini EU-a i mjera država članica sve je važnija i intenzivnija. Stoga je ovaj zakonodavni prijedlog usklađen s:

- (a) europskim propisom o klimi;
- (b) revizijom Direktive 2003/87/EZ o sustavu EU-a za trgovanje emisijama (ETS)¹⁰;
- (c) revizijom Uredbe o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF);
- (d) izmjenom Direktive o obnovljivoj energiji (EU) 2018/2001¹¹ kako bi se provela ambicija novog klimatskog cilja za 2030.;
- (e) izmjenom Direktive o obnovljivoj energiji 2012/27/EU¹² kako bi se provela ambicija novog klimatskog cilja za 2030.;

Zajedno s novom strategijom EU-a za prilagodbu koja je donesena u Komunikaciji Komisije iz veljače 2021. pod nazivom „**Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama**”¹³, ta inicijativa i klimatski i energetske paket za ostvarivanje cilja od 55 % omogućit će Europi da se odlučno suoči s klimatskim promjenama.

• Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Prijedlozi iz paketa za ostvarivanje cilja od 55 % trebali bi biti usklađeni sa svim mjerama i politikama EU-a te bi trebali pomoći EU-u da ostvari povećani cilj za 2030. te provede uspješnu i pravednu tranziciju prema cilju klimatske neutralnosti do 2050., kako je Komisija navela u Komunikaciji o europskom zelenom planu.

⁹ COM/2016/0860 final.

¹⁰ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

¹¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

¹² Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

¹³ COM(2021) 82 final.

Ta inicijativa iz Uredbe o raspodjeli tereta stoga je u skladu s politikama Unije o čistom i kružnom gospodarstvu te održivoj i pametnoj mobilnosti, strategijom „od polja do stola”, strategijom EU-a o bioraznolikosti do 2030., akcijskim planom za postizanje nulte stope onečišćenja i zakonodavstvom o otpadu, revizijama Uredbe o fluoriranim stakleničkim plinovima i Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (Uredba o ozonu) te sa stajalištem Unije na međunarodnoj sceni i njezinom diplomacijom za ostvarenje zelenog plana.

Paket za ostvarivanje cilja od 55 %, zajedno s instrumentom Next Generation EU i višegodišnjim financijskim okvirom za razdoblje 2021.–2027., pridonijet će provedbi usporedne zelene i digitalne tranzicije, kojima Europa teži. Kombinacijom tih politika i financijske potpore EU-a odgovorit će se na gospodarsku krizu izazvanu pandemijom bolesti COVID-19 i ubrzati prelazak na čisto i održivo gospodarstvo tako što će se djelovanje u području klime povezati s gospodarskim rastom, uz rad na postizanju klimatske neutralnosti do 2050. Općenito, proračunom EU-a (VFO) za razdoblje 2021.–2027. i paketom mjera Next Generation EU osigurat će se postizanje cilja od 30 % rashoda za uključivanje klimatskih pitanja. Naime, kad je riječ o Mehanizmu za otpornost i oporavak u okviru instrumenta Next Generation EU, svaki nacionalni plan za oporavak i otpornost morat će uključivati najmanje 37 % rashoda za ulaganja u području klime. Sredstvima iz kohezijske politike financirat će se rashodi za klimu sa 100 % sredstava iz Fonda za pravednu tranziciju te najmanje 37 % sredstava iz Kohezijskog fonda i 30 % iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Tim se sredstvima mogu u velikoj mjeri poduprijeti ulaganja i reforme utvrđene u nacionalnim energetske i klimatskim planovima donesenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime¹⁴ („Uredba o upravljanju”) i pridonijeti ublažavanju socioekonomskih troškova tranzicije.

Osim toga, kako bi se povećala dosljednost u svim politikama i kako je najavljeno u Komunikaciji **Bolja regulativa: zajedničkim snagama za bolje zakonodavstvo**¹⁵, Komisija poboljšava svoje smjernice za bolju regulativu kako bi sve njezine inicijative bile u skladu s načelom „nenanošenja bitne štete”, čime se poštuju obveze utvrđene europskim propisom o klimi.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova ovog prijedloga članak 192. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). U skladu s člankom 191. i člankom 192. stavkom 1. UFEU-a Europska unija doprinosi, među ostalim, ostvarenju sljedećih ciljeva: očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša, promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena.

• Supsidijarnost

Klimatske promjene prekogranični su problem koji se ne može riješiti mjerama samo na nacionalnoj ili lokalnoj razini. Klimatska politika mora se koordinirati na europskoj i, ako je to moguće, globalnoj razini. Djelovanje EU-a opravdano je na temelju načela supsidijarnosti

---

¹⁴ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

¹⁵ COM(2021) 219 final.

kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. Od 1992. Europska unija radi na razvoju zajedničkih rješenja i poticanju globalnih mjera za suzbijanje klimatskih promjena. Konkretnije, djelovanjem na razini EU-a omogućit će se troškovno učinkovito ostvarivanje ciljeva smanjenja emisija do 2030. i dugoročno, a ujedno osigurati pravednost i ekološki integritet. Člancima od 191. do 193. UFEU-a potvrđuju se i određuju nadležnosti EU-a u području klimatskih promjena.

• **Proporcionalnost**

Ovaj je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti jer ne prelazi ono što je potrebno za postizanje EU-ova cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova za razdoblje od 2021. do 2030. na troškovno učinkovit način, ujedno osiguravajući pravednost i ekološki integritet.

Europskim propisom o klimi utvrđeno je opće smanjenje emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu do 2030. za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. Ovim prijedlogom obuhvaća se velik dio tih emisija stakleničkih plinova i revidira se ESR kako bi se postigao taj cilj.

• **Odabir instrumenta**

Glavni je cilj ove inicijative ažurirati ciljeve utvrđene u ESR-u kako bi ih se uskladilo s povećanom razinom ambicioznosti za 2030. te se stoga cilj prijedloga najbolje ostvaruje uredbom, nakon prethodnog zakonodavnog instrumenta za utvrđivanje pravno obvezujućih nacionalnih ciljeva smanjenja emisija.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

ESR je donesen 2018. nakon evaluacije¹⁶ prethodnog okvira, Odluke 406/2009/EZ o raspodjeli tereta¹⁷. U cjelini, ishod Odluke br. 406/2009/EZ bila je povećana aktivnost država članica u razmatranju novih mjera za smanjenje emisija u svojim sektorima i najboljih načina za njihovo oblikovanje.

• **Savjetovanja s dionicima**

Revizija ESR-a temelji se na povratnim informacijama dobivenima tijekom pripreme i nakon predstavljanja Plana za postizanje klimatskog cilja do 2030.

Točnije, za potrebe ovog prijedloga Komisija je 29. listopada 2020. objavila početnu procjenu učinka u kojoj su iznesena početna razmatranja i političke opcije revizije. Početna procjena učinka bila je otvorena za povratne informacije od 29. listopada 2020. do 26. studenoga 2020. te je primljen 101 odgovor¹⁸.

---

¹⁶ COM(2016) 483 Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o evaluaciji provedbe Odluke br. 406/2009/EZ u skladu s njezinim člankom 14.

¹⁷ Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

¹⁸ Povratne informacije dostupne su na internetskoj stranici Europske komisije „Iznesite svoje mišljenje” u odjeljku „Nacionalni ciljevi smanjenja emisija (Uredba o raspodjeli tereta) – preispitivanje na temelju planiranih klimatskih ciljeva za 2030.” i može im se pristupiti na sljedećoj poveznici: [Povratne informacije o početnoj procjeni učinka](#).

Osim toga, kako bi Komisija prikupila dokaze i osigurala veću transparentnost, organizirala je javno savjetovanje od 13. studenoga 2020. do 5. veljače 2021. Savjetovanje je pokrenuto istodobno sa savjetovanjima o Direktivi o ETS-u, Uredbi o LULUCF-u i Uredbi o standardima za emisije CO₂ za automobile i kombije. Tijekom javnog savjetovanja primljeno je 45 678 odgovora, od čega su građani udruženi u kampanju dostavili 45 403 odgovora. Preostalih 276 odgovora dostavila su poslovna udruženja, poduzeća, pojedinci, javna tijela i sindikati. Velika većina ispitanika složila se da bi sektori obuhvaćeni ESR-om trebali ostvariti dodatna smanjenja te da bi države članice trebale pojačati svoja nastojanja i težiti ambicioznijim ciljevima. Većina ispitanika podržala je istodobnu primjenu ESR-a i ETS-a u slučaju proširenja ETS-a na graditeljstvo i cestovni promet, pri čemu je velika većina nevladinih organizacija i građana podržala tu mogućnost. Manji, ali znatan udio ispitanika zalagao se za smanjenje sektorskog područja primjene ESR-a, s time da je mnogo ograničenija većina odgovora privatnog sektora bila u korist te opcije (posebno iz energetskog sektora). Detaljan sažetak i rezultati javnog savjetovanja navedeni su u Prilogu 2. procjeni učinka ovog prijedloga.

Izvršni potpredsjednik Timmermans i povjerenik Schmit održali su 1. lipnja 2021. saslušanje socijalnih partnera kako bi raspravljali o gospodarskoj i socijalnoj dimenziji paketa za ostvarivanje cilja od 55 %. Socijalni partneri podržali su cilj smanjenja od 55 % i izrazili svoja stajališta o različitim prijedlozima paketa.

• Prikupljanje i primjena stručnog znanja

Kao i drugi prijedlozi i procjene učinka priloženi paketu za ostvarivanje cilja od 55 %, u ovom se prijedlogu upotrebljava i zbirka integriranih alata za modeliranje koji obuhvaćaju ukupne emisije stakleničkih plinova u gospodarstvu EU-a. Ti se alati upotrebljavaju za izradu skupa osnovnih scenarija koji odražavaju dosljedne pakete politika usklađene s povećanim klimatskim ciljem za 2030., na temelju scenarija izrađenih za Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030. Scenariji se temelje na ažuriranom referentnom scenariju EU-a za 2020. (REF 2020.)¹⁹, predviđanju razvoja energetskih sustava EU-a i nacionalnih energetskih sustava i emisija stakleničkih plinova u postojećem okviru politike²⁰, koji uključuje učinke bolesti COVID-19. Ti su scenariji pripremljeni uz pomoć ugovora s laboratorijem E3M, Nacionalnim tehničkim sveučilištem u Ateni, IIASA-om i EuroCareom u suradnji sa stručnjacima iz država članica preko Stručne skupine za referentne scenarije, a detaljni rezultati modeliranja bit će objavljeni zajedno s pravnim prijedlozima.

Glavni paket modela koji se upotrebljava za izradu scenarija predstavljenih u ovoj procjeni učinka uspješno je primijenjen u Komisijinim procjenama energetske i klimatske politike. Konkretno, primijenjen je u Komisijinim prijedlozima Plana za postizanje klimatskog cilja²¹ za analizu povećanog cilja ublažavanja klimatskih promjena do 2030., za dugoročnu strategiju²² te okvir klimatske i energetske politike EU-a za 2020. i 2030.

Ključni elementi okvira za modeliranje predviđanja emisija energije, prometa i CO₂ dva su modela: i. sustav tržišne ravnoteže potaknut cijenama²³ (PRIMES) i ii. PRIMES-TREMOVE

¹⁹ Projekcije trendova u području energije, prometa i emisija stakleničkih plinova do 2050. temeljene na modeliranju, koje se temelje na dosljednom skupu pretpostavki u svim politikama EU-a, država članica i EU-a te na posebnim značajkama država članica; i oslanjajući se na savjetovanje sa stručnjacima iz država članica.

²⁰ „Trenutačni okvir politike” uključuje inicijative EU-a donesene krajem 2019. te nacionalne ciljeve te politike i mjere utvrđene u konačnim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima.

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020SC0176>

²² https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf

²³ Više informacija i dokumentacija o modelima: <https://e3modelling.com/modelling-tools/primes/>

(prijevozni model). Informacijski i simulacijski model onečišćenja zraka stakleničkim plinovima (GAINS) upotrebljava se za projekcije emisija stakleničkih plinova koji nisu CO₂, modeli globalnog upravljanja biosferom (GLOBIOM-G4M) za projekcije emisija i uklanjanja stakleničkih plinova u korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu te model globalnog višedržavnog poljoprivrednog sektora (CAPRI) za projekcije poljoprivredne djelatnosti.

Osim toga, prijedlog se temelji na: i. podacima o emisijama i iskustvima u provedbi sustava EU-a za praćenje, izvješćivanje i provjeru; ii. dokazima prikupljenima u procjeni učinka koji podupiru prijedlog Uredbe o raspodjeli tereta iz 2016.; iii. i prethodnim studijama povezanim s cestovnim prometom i graditeljstvom u pogledu emisija stakleničkih plinova.

Na temelju referentnog dokumenta REF2020 izrađen je skup „osnovnih” scenarija politike. Osmišljeni su radi ostvarenja neto smanjenja emisija stakleničkih plinova od 55 % paketima politika koji su u skladu s opcijama politike koje se razmatraju u različitim procjenama učinka. Ti osnovni scenariji politike upotpunjeni su varijantama pojedinih politika i dodatnim analizama opisanima u procjeni učinka kojom se podupire ovaj prijedlog i povezanim procjenama učinka iz paketa za ostvarivanje cilja od 55 %.

• Procjena učinka

Procjene učinka različitih inicijativa paketa za ostvarivanje cilja od 55 % temelje se na scenarijima integriranog modeliranja koji odražavaju interakciju različitih instrumenata politike o gospodarskim subjektima kako bi se osigurala komplementarnost, usklađenost i učinkovitost u postizanju klimatskih ambicija za 2030. i 2050. (vidjeti prethodni odjeljak).

Procjenom učinka koja je priložena ovom prijedlogu nadopunjuje se analiza provedena u procjeni učinka iz 2020. kojom se podupire Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030. Time je stvorena analitička podloga za utvrđivanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. i cilja postizanja klimatske neutralnosti do 2050.

Odbor za nadzor regulative izdao je 19. travnja 2021. pozitivno mišljenje s preporukama za poboljšanje. Procjena učinka u skladu s tim je izmijenjena. Glavne izmjene odnose se na sljedeće točke:

- poboljšani opis problema kako bi se u dovoljnoj mjeri utvrdili nedostaci postojećeg ESR-a,
- usklađenost s drugim povezanim inicijativama, posebno s revizijama ETS-a i LULUCF-a, te s europskim propisom o klimi,
- dokazivanje proporcionalnosti zadržavanja područja primjene ESR-a za sektore koji će biti obuhvaćeni novim ETS-om,
- poboljšana i pojašnjena raspodjela nastojanja među državama članicama,
- poboljšano utvrđivanje toga na koga će to utjecati i na koji način, troškovi i koristi najpoželjnije opcije te detaljna mišljenja skupina dionika.

• Opcije politike

U procjeni učinka analiziraju se tri glavne opcije politike:

1. proširenje ETS-a na neke od sektora koji su trenutačno obuhvaćeni ESR-om (npr. graditeljstvo i cestovni promet), zadržavajući pritom te sektore i u okviru ESR-a;
2. prijenos određenih sektora u ETS (tj. graditeljstvo i cestovni promet) i u skladu s time smanjivanje područja primjene ESR-a;
3. prijenos određenih sektora u ETS (sva izgaranja fosilnih goriva) i postupno ukidanje ESR-a spajanjem emisija iz poljoprivrede koje nisu povezane s energijom sa

sektorima obuhvaćenima Uredbom o LULUCF-u (u takozvanom zemljišnom sektoru) i obuhvaćanje preostalih sektora u okviru relevantnih instrumenata klimatske politike i posebnih novih propisa (ako je potrebno) kojima bi se obuhvatili svi sektori izvan ETS-a koji su trenutačno obuhvaćeni ESR-om.

U okviru 1. i 2. opcije u procjeni učinka razmatra se i odgovarajuća razina povećanja ciljeva u području smanjenja emisija, odnosno pitanje treba li povećanje biti snažno ili umjereno, raspodjela nastojanja među državama članicama i njihov doprinos zajedničkom cilju, početna točka putanje godišnjih dodjela emisijskih jedinica i funkcioniranje fleksibilnih mogućnosti u okviru ETS-a i LULUCF-a.

Dosad su Direktivom o sustavu EU-a za trgovanje emisijama, ESR-om i Uredbom o LULUCF-u zajedno obuhvaćene emisije stakleničkih plinova iz različitih dijelova gospodarstva, a svaki je od njih definirao doprinos obuhvaćenih sektora općem cilju. Posebna pitanja proizlaze iz proširenja određivanja cijena ugljika, važnog alata za borbu protiv emisija stakleničkih plinova, na nove sektore.

Stvaranje novog sustava trgovanja emisijama za cestovni promet i graditeljstvo opravdalo je razmatranje područja primjene same Uredbe o raspodjeli tereta, uzimajući u obzir djelotvornost, troškovnu učinkovitost i pravednost instrumenta i strukture klimatske politike u cjelini. Slično tome, promjena područja primjene Uredbe o LULUCF-u u instrument korištenja zemljišta također bi mogla utjecati na područje primjene ESR-a. Međutim, u prijedlogu LULUCF-a predviđaju se samo nacionalne ciljne vrijednosti za zemljišni sektor nakon 2030. te se stoga njime ne utječe na prijedlog ESR-a, koji ima vremenski ograničeno područje primjene do 2030. Osim toga, u procjeni učinka razmotrene su i procijenjene različite mogućnosti za područje primjene ESR-a, posebno je li neki sektor uključen i u ESR i u trgovanje emisijama i/ili bi li instrument korištenja zemljišta utjecao na postizanje ukupne ciljne vrijednosti EU-a do 2030.

Primjenom trgovanja emisijama na sektore kao što su graditeljstvo i cestovni promet obuhvatit će se otprilike polovina emisija iz današnje Uredbe o raspodjeli tereta. Kao i trenutačni sustav trgovanja emisijama, takav će sustav uključiti cijenu CO₂ u gospodarske i financijske odluke te će biti važan alat za poticanje troškovno učinkovitog djelovanja poduzeća i potrošača u tim sektorima u svim državama članicama. Istodobno, sama cijena ugljika ne bi omogućila potrebnu preobrazbu u predmetnim sektorima na djelotvoran način. U Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030. zaključeno je da postoji jasna potreba za komplementarnim i ciljanim politikama. Njima se mogu ukloniti tržišni nedostaci i poduzeti mjere u pogledu suprotstavljenih interesa, ubrzati tehnološke promjene i razviti potrebna infrastruktura na koordiniran način (npr. za obnovu zgrada, elektrifikaciju i tehnologiju vodika za industriju).

Stoga bi bilo preuranjeno prepustiti ciljano smanjenje emisija iz zgrada i cestovnog prometa isključivo trgovanju emisijama. Takva opcija zaslužuje odgovarajuće razmatranje u budućem preispitivanju ESR-a na temelju pouka iz funkcioniranja trgovanja emisijama za ta dva sektora.

Najpoželjnija je opcija povećati ambicije u ESR-u u skladu s troškovno učinkovitim projekcijama kako bi se ostvarile ukupne klimatske ambicije za 2030. utvrđene u Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030. Proširenje trgovanja emisijama na nove sektore – cestovni promet i graditeljstvo – zadržavajući ih u okviru područja primjene ESR-a, smatra se doprinosom ostvarenju cilja iz ESR-a, a ne njegovim nadomjeskom.

Povećanje nacionalnih ciljeva u okviru ESR-a zahtijeva preispitivanje pravednosti i troškovne učinkovitosti u okviru tog instrumenta. Kad je riječ o pravednosti, u procjeni se zaključuje da

je ažuriranje pristupa određivanja ciljnih vrijednosti na temelju BDP-a po stanovniku i dalje primjereno, uz primjenu ograničenog broja ciljanih ispravaka kako bi se riješili problemi troškovne učinkovitosti. Time će se općenito potaknuti konvergencija emisija po glavi stanovnika u tim sektorima diljem EU-a.

Kako bi se osigurala maksimalna troškovna učinkovitost, očekuje se da će se s povećanim ambicijama iskoristiti sve postojeće fleksibilne mogućnosti, što se ogleda u cilju EU-a od 40 % za ESR. Instrumenti fleksibilnosti, i u svojem opsegu i u funkcioniranju, smatraju se prikladnima za osiguravanje veće troškovne učinkovitosti cjelokupne politike.

Za razdoblje od 2023. do 2030. bit će potrebna nova obvezujuća nacionalna ograničenja, izražena u godišnjim emisijskim kvotama, koja će postupno dovesti do cilja svake države članice za 2030. Emisijske kvote za 2023., 2024. i 2025. izračunat će se na temelju podataka o emisijama stakleničkih plinova za 2005. i za razdoblje od 2016. do 2018., koje je Komisija preispitala u skladu s člankom 4. stavkom 3. ESR-a. Radi veće točnosti, izračun godišnjih emisijskih kvota za razdoblje od 2026. do 2030. temeljit će se na prosjeku emisija stakleničkih plinova svake države članice tijekom 2021., 2022. i 2023. nakon sveobuhvatnog preispitivanja podataka iz nacionalnih inventara koje će Komisija provesti 2025.

Nadalje, Komisija će 2027. provesti sveobuhvatno preispitivanje podataka iz nacionalnih inventara radi usklađivanja s ESR-om, kako je predviđeno člankom 38. Uredbe o upravljanju. Komisija će provedbenim aktima utvrditi opseg tih dvaju sveobuhvatnih preispitivanja kako bi se izbjeglo nepotrebno udvostručavanje zadaća.

Europskim propisom o klimi predviđa se da će, kako bi se osiguralo da se do 2030. ulože dostatni napor za ublažavanje klimatskih promjena, doprinosi neto uklanjanja cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % u 2030. biti ograničen na 225 Mt ekvivalenta CO₂. Tom se odredbom u europskom propisu o klimi ne dovodi u pitanje revizija zakonodavstva Unije. Predloženim povećanjem ambicija Uredbe o LULUCF-u, zajedno s podjelom postojeće fleksibilne mogućnosti iz LULUCF-a radi upotrebe u svakom od petogodišnjih razdoblja obveze, smanjuje se vjerojatnost da se neće ispuniti zahtjevi propisa o klimi. Ipak, omogućavanje prijenosa fleksibilne mogućnosti iz sektora ESR-a u sektore LULUCF-a i ograničene fleksibilne mogućnosti iz sektora LULUCF-a u sektor ESR-a korisno je kako bi se državama članicama omogućilo da učinkovito ispune svoje pojedinačne obveze.

Predlaže se uspostava novog mehanizma u obliku dodatne rezerve. Države članice mogu donijeti odluku o izuzimanju. Ta bi se rezerva mogla aktivirati tek nakon što se ispune zahtjevi iz propisa o klimi u svrhu nacionalne usklađenosti s ciljevima iz ESR-a tako da se neiskorištene jedinice emisija LULUCF-a²⁴ na kraju drugog razdoblja obveze prenesu državama članicama kojima su potrebne. Međutim, upotreba te rezerve ovisit će o tome jesu li rezultati u sektoru LULUCF iznad očekivanih.

• **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

U skladu s predanošću Komisije boljoj regulativi Prijedlog je pripreman na uključiv način, transparentno i u stalnoj suradnji s dionicima.

U ESR-u se utvrđuju ciljevi smanjenja emisija za države članice na nacionalnoj razini. Stoga je na državama članicama da odluče kako će postići te ciljeve (zbog supsidijarnosti). Iako se ovim prijedlogom revidiraju ciljevi koje svaka država članica treba ostvariti do 2030., ne

---

²⁴ Neiskorištena neto uklanjanja ona su koja se ne upotrebljavaju u trenutačnoj fleksibilnoj mogućnosti iz LULUCF-a iz članka 7. ESR-a i ne upotrebljavaju se u novouspostavljenoj sigurnosnoj rezervi LULUCF-a.

nameće se dodatno administrativno opterećenje nacionalnim upravama kao glavnim akterima u tom pogledu na koje se odnosi ESR.

• **Temeljna prava**

Ovim se prijedlogom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima²⁵. Njime se posebno pridonosi cilju postizanja visoke razine zaštite okoliša u skladu s načelom održivog razvoja iz članka 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Kvalitetna provedba prijedloga o izmjeni ESR-a bit će ključna za postizanje njegovih ciljeva i ciljeva utvrđenih u europskom propisu o klimi. Povećanje ciljnih vrijednosti iz ESR-a zahtijevat će dodatne mjere na nacionalnoj razini, a države članice morat će revidirati i provesti strože strategije za borbu protiv klimatskih promjena. Stoga postoji potreba za provedbom mjera potpore izgradnji kapaciteta tijekom pet godina (2023.–2027.) kako bi se države članice mogle prilagoditi zahtjevnijem okviru. Ukupni procijenjeni trošak mjera potpore iznosi 1 750 000 EUR.

Prijedlogom se revidira i fleksibilna mogućnost iz LULUCF-a utvrđena u članku 7. ESR-a i stvara nova dobrovoljna rezerva, dodatna rezerva, kako bi se pomoglo državama članicama da ostvare svoje pojedinačne ciljeve, čime im se omogućuje da iskoriste neiskorištena neto uklanjanja nastala u razdoblju od 2026. do 2030., pod uvjetom da se 2030. u Uniji ostvari cilj smanjenja emisija od 55 % s maksimalnim doprinosom neto uklanjanja od 225 Mt ekvivalenta CO₂ kako je propisano europskim propisom o klimi. Te će izmjene iziskivati prilagodbe registra Unije koje će se morati provesti uz potporu vanjskog izvođača, uz procijenjeni trošak od 600 000 EUR.

Za prethodno navedene zadaće trebat će povećati kapacitete službi Komisije kojima će biti potrebna tri nova radna mjesta razreda AD, čime će se također pružiti potpora postupku suodlučivanja. U priloženom zakonodavnom financijskom izvještaju navedene su detaljne informacije o posljedicama ovog prijedloga na proračun EU-a.

Odluke o razvoju i nabavi u području informatičke tehnologije podlijegat će prethodnom odobrenju Odbora Europske komisije za informacijsku tehnologiju i kibersigurnost.

5. DRUGI ELEMENTI

• **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Transparentno i redovito izvješćivanje o obvezama država članica zajedno s opsežnim provjerama usklađenosti temeljni su elementi za osiguranje napretka u ostvarivanju obveza EU-a za dugoročno smanjenje emisija. U okviru ove inicijative zadržava se sustav usklađenosti iz ESR-a te se i dalje oslanja na čvrst okvir za praćenje, izvješćivanje i provjeru predviđen Uredbom o upravljanju. Komisija će, među ostalim, informacije koje su dostavile države članice u skladu s Uredbom o upravljanju upotrijebiti kao osnovu za redovitu procjenu napretka. To uključuje informacije o emisijama stakleničkih plinova, politikama i mjerama, predviđanjima i prilagodbi. Komisija će se tim informacijama služiti i za izradu pregleda aktivnosti u području okoliša i praćenje programa djelovanja za okoliš. Informacije dobivene

---

²⁵ COM(2019) 640 final.

od država članica mogu se dopuniti sustavnim praćenjem stanja atmosfere terenskim ispitivanjem, ali i daljinskim praćenjem poput onog koje omogućuje sustav Copernicus.

Djelotvornost prijedloga u postizanju revidiranih ciljeva za 2030. ovisi o sposobnosti država članica da prilagode svoje planove i strategije energičnijem odgovoru na izazov klimatskih promjena. U tom će kontekstu Komisija uspostaviti mjere za izgradnju kapaciteta kako bi poduprla države članice u njihovim nastojanjima da uvrste revidirane ciljeve u svoje nacionalne klimatske planove i strategije, uključujući nacionalne energetske i klimatske planove.

U okviru ove inicijative zadržavaju se i postojeće odredbe o preispitivanju kojima se od Komisije zahtijeva da Europskom parlamentu i Vijeću u roku od šest mjeseci od svakog globalnog pregleda stanja dogovorenog u skladu s člankom 14. Pariškog sporazuma podnese izvješće o primjeni ove Uredbe. Prvi globalni pregled stanja provest će se 2023., a nakon toga će se ponavljati svakih pet godina.

Konačno, ESR, njegova važnost kao regulatorni instrument i njegovo područje primjene bit će predmet preispitivanja za potrebe razvoja okvira klimatske i energetske politike za razdoblje nakon 2030., u kojem će se uzeti u obzir interakcije između različitih instrumenata, a posebno proširenje trgovanja emisijama na nove sektore i uređenje stupa za korištenje poljoprivrednog zemljišta i šumarstvo.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Članak 1.

Predmetni članak sadržava sve predložene izmjene ESR-a, odnosno:

1. **članak 1. o predmetu:** ažurira se upućivanje na cilj smanjenja emisija na razini EU-a naveden u ESR-u;
2. **članak 2. o području primjene:** prilagođava se definicija područja primjene s obzirom na predloženo uključivanje pomorskog prometa u Prilog I. Direktivi 2003/87/EZ;
3. **članak 4. stavci 2. i 3. o godišnjim razinama emisija za razdoblje 2021.–2030.:** ažurira se okvir na temelju kojeg će Komisija utvrditi nove godišnje razine emisija država članica za razdoblje 2023.–2030. Novi okvir podrazumijeva ažuriranje nacionalnih godišnjih emisijskih kvota na temelju novih podataka koji će postati dostupni tek 2025. S obzirom na neizvjesnost povezanu sa srednjoročnim učincima pandemije bolesti COVID-19 na gospodarstvo i brzinu oporavka preispitivanje koje će se provesti 2025. omogućit će prilagodbu godišnjih emisijskih kvota za razdoblje od 2026. do 2030. kako bi se osiguralo da one nisu ni preblage ni prestroge;
4. **članak 6., novi stavak 3.a o fleksibilnim mogućnostima u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama:** određuje se rok u kojem Malta treba navesti namjerava li iskoristiti fleksibilnije mogućnosti u okviru ETS-a. Taj novi rok potreban je jer će zbog specifičnosti svojega gospodarstva Malta na temelju izmjene Priloga II. ESR-u imati pristup fleksibilnijim mogućnostima u okviru ETS-a;
5. **članak 7. o upotrebi uklanjanja iz LULUCF-a:** upotreba fleksibilne mogućnosti iz LULUCF-a dijeli se na dva petogodišnja razdoblja, a za svako razdoblje određuje se gornja granica koja odgovara polovini ukupnog iznosa; stavak 2. uklanja se jer će se predviđena promjena naslova Priloga III. provesti izmjenom ESR-a kako se predlaže ovim dokumentom (vidjeti točku 9. u nastavku);

6. **dodavanje novog članka (članak 11.a):** uspostavlja se dobrovoljna dodatna rezerva (sastavljena od svih neiskorištenih jedinica emisija iz LULUCF-a na kraju drugog razdoblja obveze) koju države članice mogu iskoristiti da bi ispunili svoj cilj iz ESR-a za 2030., pod uvjetom da se cilj smanjenja emisija za 55 % na razini EU-a ostvari uz maksimalni doprinos neto uklanjanja od 225 Mt ekvivalenta CO₂ u skladu s europskim propisom o klimi. Ta dodatna fleksibilna mogućnost olakšat će ispunjavanje obveza država članica koje bi mogle imati poteškoće u ostvarenju strožih nacionalnih ciljeva u sektorima obuhvaćenima ESR-om i sektorima LULUCF-a na kraju razdoblja;
7. **Prilog I. o smanjenju emisija stakleničkih plinova država članica:** uvode se novi ciljevi smanjenja emisija država članica do 2030. u vezi s razinama iz 2005. za sektore obuhvaćene ESR-om;
8. **Prilog II. o fleksibilnim mogućnostima u okviru ETS-a:** ograničenje fleksibilne mogućnosti u okviru ETS-a za Maltu povećava se s 2 % na 7 %;
9. **Prilog III.:** naslov se mijenja u skladu s novim tekstom članka 7.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁶,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²⁷,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Pariški sporazum, donesen u prosincu 2015. na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), stupio je na snagu u studenome 2016. („Pariški sporazum”). Njegove stranke postigle su dogovor da će zadržati povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razina u predindustrijskom razdoblju te uložiti napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju.
- (2) Unija je uspostavila regulatorni okvir za ostvarenje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030., koji je Europsko vijeće podržalo 2014., prije stupanja na snagu Pariškog sporazuma. Zakonodavstvo kojim se taj cilj provodi čine, među ostalim, Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁸ (kojom se uspostavlja sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije), Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹ (kojom se od država članica zahtijeva da uravnoteže emisije i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva) i Uredba (EU) 2018/842

²⁶ SL C , , str. .²⁷ SL C , , str. .²⁸ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).²⁹ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

Europskog parlamenta i Vijeća³⁰, kojom se utvrđuju nacionalni ciljevi za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2030. u sektorima koji nisu obuhvaćeni Direktivom 2003/87/EZ ni Uredbom 2018/841.

- (3) Europski zeleni plan³¹ obuhvaća sveobuhvatan skup mjera i inicijativa koje se međusobno dopunjuju, a usmjerene su na postizanje klimatske neutralnosti u Uniji do 2050., te se u okviru njega utvrđuje nova strategija rasta kojom se Unija nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom, u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa. Usto, nastoji se zaštititi, očuvati i povećati prirodni kapital Unije te zaštititi zdravlje i dobrobit građana od rizika i utjecaja povezanih s okolišem. Pritom ta tranzicija drukčije utječe na žene i muškarce te ima poseban utjecaj na neke skupine u nepovoljnom položaju, kao što su starije osobe, osobe s invaliditetom i osobe manjinskog rasnog ili etničkog podrijetla. Ona stoga mora biti pravedna i uključiva i nitko ne smije biti zapostavljen.
- (4) Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća³² („Europski zakon o klimi”) Unija je u zakonodavstvo uključila cilj klimatske neutralnosti u cijelom gospodarstvu do 2050. Tom se uredbom utvrđuje i obveza domaćeg smanjenja neto emisija stakleničkih plinova (emisije nakon što se odbiju uklanjanja) na razini Unije za najmanje 55 % ispod razina iz 1990. do 2030.
- (5) Radi provedbe tih obveza i doprinosa Unije na temelju Pariškog sporazuma³³ donesenog u okviru UNFCCC-a trebalo bi prilagoditi regulatorni okvir Unije za ostvarenje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova.
- (6) Uredbom (EU) 2018/842 utvrđuju se obveze država članica u pogledu njihovih minimalnih doprinosa za razdoblje od 2021. do 2030. ispunjenju trenutnog cilja Unije da se do 2030. njezine emisije stakleničkih plinova smanje za 30 % u odnosu na razine iz 2005. u sektorima obuhvaćenima člankom 2. te uredbe. Njome se utvrđuju i pravila za određivanje godišnjih emisijskih kvota i ocjenjivanje napretka država članica u ostvarivanju njihovih minimalnih doprinosa.
- (7) Trgovanje emisijama primjenjivat će se i na emisije stakleničkih plinova iz cestovnog i pomorskog prometa te zgrada, no zadržat će se područje primjene Uredbe (EU) 2018/842. Stoga će se Uredba (EU) 2018/842 i dalje primjenjivati na emisije stakleničkih plinova iz nacionalne plovidbe, ali ne i na one iz međunarodne plovidbe. Emisije stakleničkih plinova neke države članice obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2018/842 koje treba uzeti u obzir u provjerama usklađenosti i dalje će se određivati nakon dovršetka revizija inventara u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća³⁴.

---

³⁰ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

³¹ Komunikacija Komisije – Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final od 11. prosinca 2019.

³² Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

³³ Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

³⁴ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ,

- (8) U svojoj Komunikaciji od 17. rujna 2020.³⁵ Komisija je navela da se povećani opći cilj za 2030. može ostvariti samo doprinosom svih sektora.
- (9) U svojim zaključcima od 11. prosinca 2020. Europsko vijeće navelo je da će Unija zajednički ostvariti cilj za 2030. na troškovno najučinkovitiji način, da će sve države članice sudjelovati u tom pothvatu uzimajući u obzir pitanja pravednosti i solidarnosti, pri čemu nitko neće biti zapostavljen, te da novi cilj za 2030. treba postići na način kojim se čuva konkurentnost Unije i uzimaju u obzir različite polazne točke država članica i posebne nacionalne okolnosti te potencijal za smanjenje emisija, uključujući okolnosti i potencijal otočnih država članica i otoka, kao i uloženi napori.
- (10) Da bi se ostvario cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za 55 %, sektori obuhvaćeni Uredbom (EU) 2018/842 morat će postupno smanjivati svoje emisije dok 2030. ne dosegnu smanjenje od 40 % u odnosu na razine iz 2005.
- (11) Stoga je za svaku državu članicu potrebno revidirati cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za 2030. Za reviziju cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova trebalo bi upotrijebiti istu metodologiju kao kad je Uredba (EU) 2018/842 tek donesena, u skladu s kojom su nacionalni doprinosi utvrđeni uzimajući u obzir kapacitete i mogućnosti postizanja troškovne učinkovitosti u državama članicama kako bi se osigurala pravedna i uravnotežena raspodjela opterećenja. Smanjenje maksimalnih emisija stakleničkih plinova za svaku državu članicu do 2030. stoga bi trebalo utvrditi s obzirom na razinu njihovih preispitanih emisija stakleničkih plinova iz 2005. obuhvaćenih ovom Uredbom, isključujući verificirane emisije stakleničkih plinova iz postrojenja koja su bila u pogonu 2005., a u Unijin sustav trgovanja emisijama uključena su tek nakon 2005.
- (12) U skladu s navedenim bit će potrebno utvrditi nova obvezujuća nacionalna ograničenja s početkom primjene od godine donošenja ove Uredbe, iskazana u godišnjim emisijskim kvotama, koja postupno vode do cilja svake države članice za 2030., a pritom se nastavljaju primjenjivati godišnja ograničenja za godine koje joj prethode utvrđena u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2020/2126³⁶.
- (13) Pandemija bolesti COVID-19 utjecala je na gospodarstvo Unije i njezine razine emisija u mjeri koja se još ne može potpuno kvantificirati. S druge strane, Unija uvodi svoj dosad najveći paket poticaja, koji bi mogao utjecati i na razinu emisija. Zbog tih neizvjesnosti primjereno je 2025. preispitati podatke o emisijama i prema potrebi ponovno prilagoditi godišnje emisijske kvote.
- (14) U skladu s navedenim primjereno je 2025. ažurirati godišnje emisijske kvote za razdoblje od 2026. do 2030. To bi trebalo učiniti na temelju sveobuhvatnog preispitivanja podataka iz nacionalnih inventara koje provodi Komisija kako bi se utvrdio prosjek emisija stakleničkih plinova svake države članice za 2021., 2022. i 2023.
- (15) Na temelju Uredbe (EU) 2018/842 za neke države članice može se uzeti u obzir poništenje ograničene količine emisijskih jedinica u sustavu Europske unije radi

---

2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

³⁵

COM(2020) 562 final.

³⁶

Provedbena odluka Komisije (EU) 2020/2126 od 16. prosinca 2020. o utvrđivanju godišnjih emisijskih kvota država članica za razdoblje 2021.–2030. u skladu s Uredbom (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 426, 17.12.2018., str. 58.).

usklađenosti s tom uredbom. S obzirom na posebnu strukturu gospodarstva Malte nacionalni cilj smanjenja te države članice na temelju bruto domaćeg proizvoda po stanovniku znatno premašuje njezin potencijal troškovno učinkovitog smanjenja te je stoga primjereno povećati pristup Malte toj fleksibilnoj mogućnosti, a da se pritom ne ugrozi Unijin cilj smanjenja emisija do 2030.

- (16) Uz tu fleksibilnu mogućnost može se uzeti u obzir i ograničena količina neto uklanjanja i neto emisija iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva („LULUCF”) radi usklađenosti s Uredbom (EU) 2018/842 („fleksibilna mogućnost iz LULUCF-a”). Za potrebe uvođenja dostatnih mjera ublažavanja do 2030. primjereno je ograničiti upotrebu fleksibilne mogućnosti iz LULUCF-a njezinom podjelom na dva razdoblja, od kojih je za svako određena gornja granica koja odgovara polovini najvišeg iznosa ukupnih neto uklanjanja utvrđenog u Prilogu III. Uredbi (EU) 2018/842. Primjereno je i uskladiti naslov Priloga III. s izmjenom Uredbe (EU) 2018/841 na temelju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/268 od 28. listopada 2020.³⁷ Stoga se Uredbom (EU) 2018/842 više ne treba predviđati pravna osnova koja Komisiji omogućuje donošenje delegiranih akata radi izmjene naslova njezina Priloga III. U skladu s tim trebalo bi izbrisati članak 7. stavak 2. Uredbe (EU) 2018/842.
- (17) S obzirom na uvođenje čvršćeg režima usklađenosti Uredbom (EU) 2018/841 od 2026. primjereno je ukinuti odbitak emisija stakleničkih plinova koje svaka država članica proizvede od 2026. do 2030. u sektoru korištenja zemljišta i koje premašuju uklanjanja. Članak 9. stavak 2. stoga treba izmijeniti u skladu s tim.
- (18) Određivanjem ambicioznijih ciljeva na temelju Uredbe (EU) 2018/841 smanjit će se kapacitet država članica za proizvodnju neto uklanjanja koja se mogu iskoristiti radi usklađenosti s Uredbom (EU) 2018/842. Osim toga, podjelom upotrebe fleksibilne mogućnosti iz LULUCF-a na dva razdoblja dodatno će se ograničiti dostupnost neto uklanjanja za potrebe usklađenosti s Uredbom (EU) 2018/842. Zbog toga bi neke države članice mogle imati poteškoće pri ostvarivanju ciljeva na temelju Uredbe (EU) 2018/842, dok bi neke od njih ili neke druge mogle proizvesti neto uklanjanja koja se ne mogu upotrijebiti za potrebe usklađenosti s Uredbom (EU) 2018/842. Sve dok su ispunjeni ciljevi Unije utvrđeni u članku 3. Uredbe (EU) 2021/1119, posebno s obzirom na ograničenje najvećeg doprinosa neto uklanjanja, primjereno je uspostaviti novi dobrovoljni mehanizam u obliku dodatne rezerve koja će državam članicama sudionicama pomoći u ispunjavanju obveza.
- (19) Uredbu (EU) 2018/842 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba Vijeća (EU) 2018/842 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 1. „30 %” zamjenjuje se s „40 %”;
2. u članku 2. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

---

³⁷ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/268 od 28. listopada 2020. o izmjeni Priloga IV. Uredbi (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu referentnih razina za šume koje države članice trebaju primjenjivati za razdoblje od 2021. do 2025. (SL L 60, 22.2.2021., str. 21.).

„Ova Uredba primjenjuje se na emisije stakleničkih plinova iz kategorija izvora prema IPCC-u, koje uključuju energiju, industrijske procese i upotrebu proizvoda, poljoprivredu i otpad, kako je utvrđeno na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća*, osim emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ, isključujući djelatnost „pomorski promet”.

* Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.)”;

3. u članku 4. stavci 2. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Podložno fleksibilnim mogućnostima predviđenima u člancima 5., 6. i 7. ove Uredbe i prilagodbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. ove Uredbe te uzimajući u obzir sva umanjenja koja proizlaze iz primjene članka 7. Odluke br. 406/2009/EZ, svaka država članica osigurava da njezine emisije stakleničkih plinova:

(a) 2021. i 2022. ne premašuju ograničenje određeno linearnom putanjom koja započinje njezinim prosječnim emisijama stakleničkih plinova 2016., 2017. i 2018. utvrđenima u skladu sa stavkom 3. ovog članka, a završava 2030. na graničnoj vrijednosti utvrđenoj za tu državu članicu u 1. stupcu u Prilogu I. ovoj Uredbi. Linearna putanja države članice započinje na petoj dvanaestini razdoblja od 2019. do 2020. ili u 2020., ovisno o tome koji datum znači nižu emisijsku kvotu za tu državu članicu;

(b) 2023., 2024. i 2025. ne premašuju ograničenje određeno linearnom putanjom koja započinje 2022. na razini godišnje emisijske kvote za tu državu članicu kako je utvrđena za tu godinu u skladu sa stavkom 3. ovog članka, a završava 2030. na graničnoj vrijednosti utvrđenoj za tu državu članicu u 2. stupcu u Prilogu I. ovoj Uredbi;

(c) u godinama od 2026. do 2030. ne premašuju ograničenje određeno linearnom putanjom koja započinje 2024. na razini prosječnih emisija stakleničkih plinova za 2021., 2022. i 2023. koje je država članica prijavila u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) 2018/1999, a završava 2030. na graničnoj vrijednosti utvrđenoj za tu državu članicu u 2. stupcu u Prilogu I. ovoj Uredbi.

3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju godišnje emisijske kvote za svaku državu članicu u godinama od 2021. do 2030., izražene u tonama ekvivalenta CO₂ u skladu s linearnim putanjama utvrđenima u stavku 2.

Za 2021. i 2022. određuje godišnje emisijske kvote na temelju sveobuhvatnog preispitivanja najnovijih podataka iz nacionalnih inventara za 2005. i godine od 2016. do 2018. koje države članice podnose u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 525/2013 te navodi vrijednost emisija stakleničkih plinova svake države članice za 2005., koja se upotrebljava za utvrđivanje tih godišnjih emisijskih kvota.

Za 2023., 2024. i 2025. određuje godišnje emisijske kvote na temelju vrijednosti emisija stakleničkih plinova svake države članice za 2005. u skladu s drugim podstavkom i preispitanim vrijednostima podataka iz nacionalnih inventara za 2016., 2017. i 2018. navedenih u drugom podstavku.

Za godine od 2026. do 2030. određuje godišnje emisijske kvote na temelju vrijednosti emisija stakleničkih plinova svake države članice za 2005. navedene u skladu s drugim podstavkom i sveobuhvatnog preispitivanja najnovijih podataka iz nacionalnih inventara za 2021., 2022. i 2023. koje države članice podnose u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) 2018/1999.”;

4. u članak 6. umeće se sljedeći stavak 3.a:

„3.a Malta do 31. prosinca 2023. obavješćuje Komisiju ako namjerava iskoristiti ograničeno poništavanje emisijskih jedinica iz ETS-a EU-a iz stavka 1. do postotka navedenog u Prilogu II. za svaku godinu od 2025. do 2030. radi usklađenosti s člankom 9.”;

5. članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Dodatna upotreba neto uklanjanja iz LULUCF-a”;

(b) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„U mjeri u kojoj emisije stakleničkih plinova države članice premaše njezine godišnje emisijske kvote za određenu godinu, uključujući eventualne godišnje emisijske kvote koje su pohranjene na temelju članka 5. stavka 3. ove Uredbe, količina do iznosa ukupnih neto uklanjanja i ukupnih neto emisija iz kombiniranih obračunskih kategorija zemljišta obuhvaćenih područjem primjene Uredbe (EU) 2018/841 može se uzeti u obzir radi usklađenosti na temelju članka 9. ove Uredbe za tu godinu, pod sljedećim uvjetima.”;

ii. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) kumulativna količina koja se uzima u obzir za tu državu članicu za godine u razdoblju od 2021. do 2025. ne premašuje polovinu najvišeg iznosa ukupnih neto uklanjanja utvrđenog za tu državu članicu u Prilogu III. ovoj Uredbi;

(aa) kumulativna količina koja se uzima u obzir za tu državu članicu za godine u razdoblju od 2026. do 2030. ne premašuje polovinu najvišeg iznosa ukupnih neto uklanjanja utvrđenog za tu državu članicu u Prilogu III. ovoj Uredbi.”;

iii. stavak 2. briše se;

6. u članku 9. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Ako emisije stakleničkih plinova države članice u razdoblju od 2021. do 2025. iz članka 4. Uredbe (EU) 2018/841 premašuju njezina uklanjanja, kako je utvrđeno u skladu s člankom 12. te uredbe, središnji administrator umanjuje godišnje emisijske kvote te države članice za iznos jednak tom višku emisija stakleničkih plinova u tonama ekvivalenta CO₂ za odgovarajuće godine.”;

7. umeće se sljedeći članak:

„Članak 11.a

Dodatna rezerva

1. Ako Unija do 2030. smanji neto emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća** i uzimajući u obzir ograničenje najvećeg doprinosa neto uklanjanja, u registru Unije uspostavlja se dodatna rezerva.

2. Države članice koje odluče da neće pridonositi dodatnoj rezervi niti je koristiti o svojoj odluci obavješćuju Komisiju najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

3. Dodatna rezerva sastoji se od neto uklanjanja koja su države članice sudionice ostvarile u razdoblju od 2026. do 2030., a premašuju njihove ciljne vrijednosti u skladu s Uredbom (EU) 2018/841 nakon što se oduzme sljedeće:

- (a) fleksibilne mogućnosti iskorištene na temelju članaka od 11. do 13.b Uredbe (EU) 2018/841; i
- (b) količine koje se uzimaju u obzir radi usklađenosti na temelju članka 7. ove Uredbe.

4. Ako se na temelju stavka 1. uspostavi dodatna rezerva, država članica sudionica može se koristiti njome ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) emisije stakleničkih plinova te države članice premašuju njezine godišnje emisijske kvote u razdoblju od 2026. do 2030.;
- (b) država članica iskoristila je fleksibilne mogućnosti u skladu s člankom 5. stavcima 2. i 3.;
- (c) država članica maksimalno je iskoristila neto uklanjanja u skladu s člankom 7., čak i kad ta količina ne doseže razinu utvrđenu u Prilogu III.; i
- (d) država članica nije ostvarila neto prijenose drugim državama članicama u skladu s člankom 5.

5. Ako država članica ispunjava uvjete utvrđene u stavku 4., prima dodatnu količinu iz dodatne rezerve do njezina manjka i ta se količina iskoristava za usklađenost na temelju članka 9.

Ako konačna ukupna količina koju trebaju primiti sve države članice koje ispunjavaju uvjete utvrđene u stavku 4. ovog članka premašuje količinu dodijeljenu dodatnoj rezervi u skladu sa stavkom 3. ovog članka, količina koju prima svaka od tih država članica razmjerno se smanjuje.

** Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).**

8. Prilog I. Uredbi (EU) 2018/842 zamjenjuje se tekstem iz Priloga ovoj Uredbi;

9. u Prilogu II. unos za Maltu zamjenjuje se sljedećim:

	Najveći postotak emisija stakleničkih plinova iz 2005. utvrđen u skladu s člankom 4. stavkom 3.
„Malta	7 %”

10. naslov Priloga III. zamjenjuje se sljedećim:

„UKUPNA NETO UKLANJANJA IZ KATEGORIJA ZEMLJIŠTA OBUHVAĆENIH UREDBOM (EU) 2018/841 KOJE DRŽAVE ČLANICE MOGU UZETI U OBZIR RADI USKLAĐENOSTI ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2030. U SKLADU S ČLANKOM 7. STAVKOM 1. TOČKOM (a) OVE UREDBE”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

Sadržaj

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	23
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	23
1.2.	Predmetna područja politike	23
1.3.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	23
1.4.	Ciljevi.....	23
1.4.1.	Opći ciljevi.....	23
1.4.2.	Posebni ciljevi.....	23
1.4.3.	Očekivani rezultati i učinak	23
1.4.4.	Pokazatelji uspješnosti	24
1.5.	Osnova prijedloga/inicijative	24
1.5.1.	Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative.....	24
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	24
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	24
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	25
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	25
1.6.	Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative	25
1.7.	Predviđeni načini upravljanja.....	25
2.	MJERE UPRAVLJANJA	27
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	27
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	27
2.2.1.	Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole	27
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika.....	27
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	27
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	27
3.	PROCIJENJENI FINACIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	28

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	28
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	29
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	29
3.2.2.	Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje	31
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	32
3.2.4.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	34
3.2.5.	Doprinos trećih strana	34
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	35

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma

1.2. Predmetna područja politike

Djelovanje u području klime
Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš
Glava 9. – Okoliš i klimatska politika

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- novo djelovanje
- novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja³⁸
- produženje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Prijedlog je dio paketa za ostvarivanje cilja od 55 % u okviru klimatske i energetske politike do 2030., koji se odnosi na ostvarivanje cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova na razini EU-a za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. na troškovno učinkovit način i doprinos ograničavanju globalnog zagrijavanja. Paketom se ispunjava obveza Komisije iz članka 3. propisa o klimi da preispituje relevantno zakonodavstvo Unije kako bi se omogućilo ostvarivanje navedenog cilja.

Prijedlogom se preispituju i ažuriraju zajednički i nacionalni ciljevi smanjenja emisija koje sektori obuhvaćeni Uredbom o raspodjeli tereta trebaju ostvariti 2030. te se njezin okvir i mehanizmi fleksibilnosti prilagođavaju na odgovarajući način.

1.4.2. Posebni ciljevi

Pridonijeti postizanju cilja smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. i cilja klimatske neutralnosti do 2050. praćenjem napretka i provjeravanjem usklađenosti obveza država članica u pogledu smanjenja emisija u skladu s prijedlogom kako bi se na razini cijelog EU-a postiglo smanjenje emisija stakleničkih plinova za 40 % u sektorima obuhvaćenima ESR-om u odnosu na 2005. na pravedan i troškovno učinkovit način kojim se osigurava okolišni integritet.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

³⁸

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Prijedlogom će se u sektorima obuhvaćenima ESR-om do 2030. ostvariti smanjenje emisija stakleničkih plinova na razini EU-a za 40 % u usporedbi s 2005.

U Prijedlogu se utvrđuju nacionalni ciljevi za sektore obuhvaćene ESR-om, koji se uglavnom temelje na BDP-u po stanovniku, kako bi se osigurala pravedna i troškovno učinkovita raspodjela tereta i pritom zahvaljujući fleksibilnim mogućnostima omogućilo troškovno učinkovito ostvarivanje tih ciljeva.

Prijedlog se upućuje državama članicama kao institucijskim dionicima. Predložena politika treba se provesti na nacionalnoj razini i stoga najviše utječe na nacionalne uprave. Na temelju prirode i opsega nacionalnih mjera koje države članice odaberu za provedbu politike odredit će se na koje će dionike one utjecati.

1.4.4. *Pokazatelji uspješnosti*

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Pokazatelj br. 1: razina smanjenja emisija stakleničkih plinova iz sektora izvan sustava trgovanja emisijama u EU-u.

Pokazatelj br. 2: razina smanjenja emisija u državama članicama.

1.5. **Osnova prijedloga/inicijative**

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Države članice moraju postići svoje nacionalne ciljeve smanjenja emisija do 2030. Moraju provesti politike i mjere te pravne i administrativne odredbe potrebne na nacionalnoj razini kako bi ispunile obveze u skladu s prijedlogom.

Komisija treba razviti odgovarajuće provedbene mjere i pritom odrediti nove godišnje emisijske kvote za 2023., 2024. i 2025. kao i, nakon sveobuhvatnog preispitivanja podataka iz inventara, za godine od 2026. do 2030.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Klimatske promjene prekogranični su problem. Budući da se cilj predloženog djelovanja ne može u dovoljnoj mjeri postići pojedinačnim djelovanjem država članica, potrebno je koordinirati klimatsku politiku na europskoj razini i, ako je to moguće, na globalnoj razini te je zbog toga djelovanje EU-a opravdano na temelju načela supsidijarnosti. EU i njegove države članice zajednički sudjeluju u provedbi Pariškog sporazuma. Zahvaljujući zajedničkom djelovanju EU se može posvetiti pitanjima pravednosti i učinkovitosti, ujedno ostvarujući ambiciozan cilj zaštite okoliša. U člancima od 191. do 193. UFEU-a potvrđuju se nadležnosti EU-a u području klimatskih promjena.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Provedba i funkcioniranje okvira za raspodjelu tereta (najprije Odlukom br. 406/2009/EZ, a zatim Uredbom o raspodjeli tereta, koja se mijenja ovim prijedlogom) doveli su do toga da države članice aktivnije razmatraju nove mjere za smanjenje emisija u sektorima i najbolje načine za oblikovanje tih mjera.

Provedu li se postojeće nacionalne politike i mjere, u skladu s objedinjenim nacionalnim predviđanjima o stakleničkim plinovima predviđa se da će se ukupne emisije stakleničkih plinova u državama skupine EU-27 do 2030. smanjiti za 30 %. Sve su države članice 2019. izradile konačne integrirane Nacionalne energetske i klimatske planove. Provedu li se planirane mjere ili ambicije navedene u završnim verzijama nacionalnih energetskih i klimatskih planova (NECP-ovi), procjenjuje se da će se emisije stakleničkih plinova u EU-u sveukupno smanjiti za 41 %, čime će se ostvariti trenutni cilj smanjenja od najmanje 40 %.

Ponovnim prilagođavanjem i revizijom Uredbe o raspodjeli tereta dodatno će se povećati uključenost država članica u zajednički rad na jačanju borbe protiv klimatskih promjena.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Prijedlozi su dio paketa za ostvarivanje cilja od 55 %, u kojem se sveobuhvatan skup inicijativa koje se međusobno dopunjuju objedinjuje u okvir za klimatsku i energetske politiku, koji će Uniji omogućiti da do 2030. smanji neto emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990., kako se zahtijeva propisom o klimi.

Paket za ostvarivanje cilja od 55 %, instrument Next Generation EU i višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. pomoći će u ostvarenju dvostruke zelene i digitalne tranzicije kojoj Europa teži. Inicijativa je u skladu i s Unijinim politikama čistog i kružnog gospodarstva te održive i pametne mobilnosti, strategijom „od polja do stola”, strategijom EU-a o bioraznolikosti do 2030., budućim akcijskim planom za postizanje nulte stope onečišćenja te stajalištem Unije na međunarodnoj sceni i njezinom diplomacijom za ostvarenje zelenog plana.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

Ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

Neograničeno trajanje

1.7. Predviđeni načini upravljanja³⁹

- Izravno upravljanje** koje provodi Komisija
- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- putem izvršnih agencija
- Podijeljeno upravljanje** s državama članicama
- Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

³⁹ Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.

Napomene

<p>U prijedlogu se zadržavaju obveze država članica u pogledu praćenja i izvješćivanja i Komisijine zadaće upravljanja iz Uredbe o raspodjeli tereta. Komisiju će pri praćenju napretka država članica u ispunjavanju obveza u skladu s prijedlogom i dalje podupirati Europska agencija za okoliš.</p>
---

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Usklađenost će se temeljiti na postojećem sveobuhvatnom okviru za praćenje, izvješćivanje i provjeru koji je djelomično utvrđen u Uredbi o raspodjeli tereta, a djelomično u Uredbi (EU) 2018/1999 („Uredba o upravljanju”) i njezinim provedbenim odredbama.

Kako bi se osiguralo da se procjena usklađenosti temelji na točnim podacima, inventare emisija stakleničkih plinova koje dostavljaju države članice i dalje će pregledavati Komisija. Europska agencija za okoliš nastavit će koordinirati kontrolu transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti dostavljenih informacija.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Nije primjenjivo – prijedlogom se ne provodi financijski program nego oblikuje dugoročna politika. Način upravljanja, mehanizmi provedbe financiranja, načini plaćanja i predložene strategije kontrole povezane sa stopama pogreške nisu primjenjivi. Provedba ovog prijedloga zahtijevat će preraspodjelu ljudskih resursa u Komisiji. Odgovarajući postupci već su uspostavljeni.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Države članice ne izvješćuju ili ne izvješćuju na vrijeme o svojim godišnjim emisijama stakleničkih plinova.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Ovom inicijativom ne uvode se nove znatne kontrole/rizici koji ne bi bili obuhvaćeni postojećim okvirom unutarnje kontrole. Nisu predviđene posebne mjere osim primjene Financijske uredbe.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Praćenje napretka država članica u ostvarivanju njihovih obveza u skladu s ovim prijedlogom oslanja se na već provjereni postojeći sustav za kontrolu kvalitete i provjeru njihovih godišnjih izvješća o emisijama stakleničkih plinova. Time se osigurava da se svi prekidi ili nepravilnosti u pogledu prijavljenih podataka o emisijama isprave prije provjere usklađenosti.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta	Doprinos			
	Broj	dif./nedif.[1]	zemalja EFTA-e[2]	zemalja kandidatkinja[3]	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
3	09 01 01 01	nedif.	DA	NE	NE	NE
3	09 02 03	dif.	DA	NE	NE	NE
7	20 01 02 01	nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 01	nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 02	nedif.	NE	NE	NE	NE
7	20 02 06 03	nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije: nije primjenjivo.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira			3	„Prirodni resursi i okoliš”				
Glavna uprava: CLIMA			2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Odobrena sredstva za poslovanje								
09 02 03	Obveze	(1)	1,750					1,750
	Plaćanja	(2)		0,700	1,050			1,750
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe								
09 01 01 01		(3)			0,467	0,042	0,092	0,601
UKUPNA odobrena sredstva za GU CLIMA	Obveze	= 1 + 3	1,750		0,467	0,042	0,092	2,351
	Plaćanja	= 2 + 3		0,700	1,517	0,042	0,092	2,351
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	1,750		0,467	0,042	0,092	2,351
	Plaćanja	(5)		0,700	1,517	0,042	0,092	2,351
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)						
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 3. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	= 4 + 6	1,750		0,467	0,042	0,092	2,351
	Plaćanja	= 5 + 6		0,700	1 517	0,042	0,092	2,351

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
---	---	---------------------------

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Glavna uprava: CLIMA							
ÿ Ljudski resursi		0,465	0,474	0,484	0,494	0,503	2,421
ÿ Ostali administrativni rashodi		0,055	0,107	0,107	—	—	0,269
UKUPNO GU CLIMA	Odobrena sredstva	0,520	0,581	0,591	0,494	0,503	2,689
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira		0,520	0,581	0,591	0,494	0,503	2,689
		(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)					

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA od 1. do 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	2,270	0,581	1,058	0,536	0,595	5,040
	Plaćanja	0,520	1,281	2,108	0,536	0,595	5,040

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

				2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno						
Navesti ciljeve i rezultate	Proračunska linija	REZULTATI													
		Vrsta ⁴⁰	Prosječni trošak	đ	Trošak	đ	Trošak	đ	Trošak	đ	Trošak	đ	Trošak	đ	Trošak
Posebni cilj ESR-a⁴¹															
– izmjene registra Unije	Ugovori o uslugama				0,000		0,000		0,075		0,000		0,000		0,075
	QTM, extra muros, oprema				0,000		0,000		0,350		0,000		0,050		0,400
– proširenje službe za podršku	Ugovori o uslugama				0,000		0,000		0,000		0,000		0,000		0,000
	QTM, extra muros, oprema				0,000		0,000		0,042		0,042		0,042		0,126
Međuzbroj za posebni cilj ESR-a					0,000		0,000		0,467		0,042		0,092		0,601
UKUPNO					0,000		0,000		0,467		0,042		0,092		0,601

⁴⁰ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁴¹ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira						
Ljudski resursi	0,465	0,474	0,484	0,494	0,503	2,421
Ostali administrativni rashodi	0,055	0,107	0,107	—	—	0,269
Međubroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,520	0,581	0,591	0,494	0,503	2,689
izvan NASLOVA 7.1 višegodišnjeg financijskog okvira						
Ljudski resursi	—	—	—	—	—	—
Ostali administrativni rashodi	—	—	—	—	—	—
Međubroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	—	—	—	—	—	—
UKUPNO	0,520	0,581	0,591	0,494	0,503	2,689

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Ÿ Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
Ÿ Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)[1]					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)					
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx yy zz [2]	– u sjedištima				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO	3	3	3	3	3

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	<p>AD 2: izračun novih godišnjih emisijskih kvota za razdoblje 2023.–2030. i odgovarajući provedbeni akt Komisije.</p> <p>Sveobuhvatno preispitivanje inventara 2025. i 2027. (upravljanje ugovorima i povezani provedbeni akti).</p> <p>Analiza poslovanja za prilagodbe IT-a i, nakon toga, upravljanje novim elementima u registru Unije. Obveze u područjima poslovne inteligencije i izvješćivanja. Upravljanje odnosima s klijentima i koordinacija novih resursa službe za podršku.</p> <p>AD 1: izgradnja kapaciteta država članica za izradu strategija za smanjenje emisija. Podupiranje država članica u ažuriranju nacionalnih energetske i klimatskih planova na temelju Uredbe o upravljanju kako bi unaprijedile svoje nacionalne klimatske politike i mjere i pokrenule potrebna smanjenja emisija do 2030.</p>
Vanjsko osoblje	—

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ✓ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

da će rashodi nastati u okviru omotnice za LIFE

- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

- zahtijeva reviziju VFO-a.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ✓ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju						
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva						

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
  - na vlastita sredstva
  - na ostale prihode
  - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁴²					Ukupno
			godina 2023.	godina 2024.	godina 2025.	godina 2026.	godina 2027.	
Članak								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

--

⁴²

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 555 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma

{SEC(2021) 555 final} - {SEC(2021) 612 final} - {SWD(2021) 553 final} -
{SWD(2021) 611 final} - {SWD(2021) 612 final}

PRILOG

SMANJENJA EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA DRŽAVA ČLANICA NA TEMELJU ČLANKA 4. STAVKA 1.

	Smanjenja emisija stakleničkih plinova država članica 2030. u odnosu na razine iz 2005. utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 3.	
	Stupac 1.	Stupac 2.
Belgija	-35 %	-47 %
Bugarska	-0 %	-10 %
Češka	-14 %	-26 %
Danska	-39 %	-50 %
Njemačka	-38 %	-50 %
Estonija	-13 %	-24 %
Irska	-30 %	-42 %
Grčka	-16 %	-22,7 %
Španjolska	-26 %	-37,7 %
Francuska	-37 %	-47,5 %
Hrvatska	-7 %	-16,7 %
Italija	-33 %	-43,7 %
Cipar	-24 %	-32 %
Latvija	-6 %	-17 %
Litva	-9 %	-21 %
Luksemburg	-40 %	-50 %
Mađarska	-7 %	-18,7 %
Malta	-19 %	-19 %
Nizozemska	-36 %	-48 %
Austrija	-36 %	-48 %
Poljska	-7 %	-17,7 %
Portugal	-17 %	-28,7 %
Rumunjska	-2 %	-12,7 %
Slovenija	-15 %	-27 %
Slovačka	-12 %	-22,7 %
Finska	-39 %	-50 %
Švedska	-40 %	-50 %